

Akum: Unlocked Literal Bible for Imatthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.



Imatthew

1

¹Itida ni ni kyok uzung ni Iyesu Ingyar Ugbe, Igbi ni Idavid, Igbi na Abraham. ²Abraham si ida ni Azik, Azik si ida ni Ijakob, Ijakob si ida ni Ijuda ye amba nyi. ³Ijuda si ida ni Iperez ye Izera, iya bo Itamar, Iperez si ida ni Ihezron, Ihezron si ida ni Iram. ⁴Iram si ida ni Aminadab, Aminadab si ida ni Inashon, Inashon si ida ni Isalmon. ⁵Isalmon si ida ni Iboaz ye iya nyi Irahob, Iboaz si ida ni Obed iya nyi Iruth, Obed si ida ni Ijese. ⁶Ijese si ida ni Udeng Idavid, Udeng Idavid si ida ni Isolomon, iya nyi uwa Uriya. ⁷Isolomon si ida ni Irehoboam, Irehoboam si ida ni Abija, Abija si ida ni Asa. ⁸Asa si ida ni Ijehoshafat, Ijehoshafat si ida ni Ijoram Ijoram si ida-utem ni Uziya ⁹Uziya si ida ni Ijotam, Ijotam si ida ni Ahaz, Ahaz si ida ni Ihezekaya. ¹⁰Ihezekaya si ida ni Imanase, Imanase si ida ni Amon, Amon si ida ni Ijosiya. ¹¹Ijosiya si ida-utem ni Ijekoniya ye amba nyi ikpeng ni a ndab bo itsep ka sem Ikwe ni Ibabylon wo. ¹²Isem ni bo si Ibabylon wo, Ijekoniya mba Ishealtiel, Ishealtiel si ida utem ni Izerubabel. ¹³I zerubabel si ida ni Abiud, Abiud si ida ni Eliakim, Eliakim si ida ni Azor. ¹⁴Azor si ida ni Izadok, Izadok si ida ni Acim, Acim si ida ni Eliud. ¹⁵Eliud si ida ni Eleyaza, Eleyaza si ida ni Imatan, Imatan si ida ni Ijakob. ¹⁶Ijakob si ida ni Ijosef ulam ni Imeri, iya ni Iyesu, Ingyar Ugbe. ¹⁷Uzung ni yar anyong na Abraham ba yak anyong ni Idavid si ukep ikur ka-anyi. Yar anyong ni Idavid ba yak ibe ni bo ndab bo ka Ibabylon, si ukep ikur ka-anyi. Kam yar ibe ni ani ndab bo ka Ibabylon bayak ibe ni bo mba Iyesu, si ukep ikur ka-anyi teng. ¹⁸Umba ni Iyesu Ingyar Ugbe yar ukyu nu aro. Imeri ni na ba sem iya Iyesu wo, a ta mi ikyiak lo Ijosef, ikpeng ni bo ker kyar ye akyu wo, Imeri kpo aying imbar ye itsep nu Ushop ni Ikpam. ¹⁹Ulam nyi ni go ni kpo mi, Ijosef, si ingyari ni sem parpar, i shon ni i ta Imeri iswi ikwi ko. I tang udab nyi mang go ni ka'a iban nyi ye Imeri atan mang. ²⁰Ata ni i tang ugbiy nu udab nyi wo, Icinda ni Ikpam ba mi umbuk ajar luk ye mi go, "Ajosef, igbi ni Idavid, sa kyir asi nu ukwe uwa no Imeri akpo ko, aji imbar Imeri ni i ni ye nu, ser umbuk itsep nu Ushop ni Ikpam. ²¹I sa mba igbi alam, u sa zer izi nyi go Iyesu, aji, I sa gbe angyar nyi wur umbuk agbiy abi bo. ²²Agbiy ne ye jijak kong na kyok go ilang ni Ikpam sem anyi, ni ini luk unu ni ingyari uko'o nyi Izaya go, ²³"Nder, akab ni ikpeng sa ba ku imbar, i sa mba igbi alam, bo sa zer izi nyi go Immanuel", ineng nyi go Ikpam sem ye ro. ²⁴Ijosef fui ula nyi kam kong ra ata ni Icinda ni kan mi wo, kam i ser ikwe Imeri lok uwa nyi. ²⁵Kam Ijosef tsa ye uwa nyi ko ba yak ri ibe ni Imeri ni mba igbi alam nyi yi. Ijosef kyo igbi yi go, Iyesu, ra ata ni Icinda ni Ikpam ni kan mi wo.

2 ¹Ibe ni bo ni mba Iyesu ikwe ni Ibethlehem ni Ijudea, ibe yi Iherod na udeng, angyar umwe ni mi nder song ikyor ser utso nu usur mi tso wo ba yak Ijerusalem kam beb go, ²"Igbi yi ni na ba a sem Udeng ashi na Ajew na bo ni mba anu wo sa aji? Iyi nder ikyor nyi utso nu usur mi tso anyi, kam iba ni i wob mi. ³Ikpeng nu udeng Iherod ni wuk akin wo, udab bab mi ye angyar Ikwe Ijerusalem jijak. ⁴Iherod bung kyar Adeng ni Ishe ni Ikpam ye acica na angyar jijak, kam beb bo go, "Ingyar Ugbe yi bo sa mba mi aji?" ⁵Bo kan mi go, "Si ikwe ni Ibethlehem ni Ijudea, unu sa ata na angyar uko'o ni byek lo kyuk ikwi, ⁶Uwi Ikwe ni Ibethlehem, itsu ni Ijuda, ikwe ru si ikwe ni sem ye izi itsu ni Ijuda, aji anu a sa mba udeng ni ina ba kyok angyar nyi Isreal ukeng." ⁷Kam Iherod zer angyar umwe ni mi nder song akyor yi ka utso ayi ka beb bo ibe a hong gaga na bo ni nder ikyor yi. ⁸I kyim bo ka Ibethlehem kam go, "Uka gying nder igbi yi sab sab. Una nder mi kam, u ba kan mi ni i yi ka wob mi teng." ⁹Na bo ni wuk ugbiy udeng yi kam wo, bo wur kpo ukeng, kam ikyor na bo ni nder ikwe bo wo, kwe bo ukeng kam ba yir umbuk na ani mba igbi yi wo. ¹⁰Na bo ni nder ikyor yi wo, bo deng anu su ushi ko. ¹¹Bo nwu ka igya ka nder igbi yi ye iya nyi Imeri. Bo kep iseu wob mi. Kam bo buk iba bo kam na mi una aki aki; Igold, ye Ifrankincense, ye Imyrrih (inang atser, ye anyii na aseng atung, yak ye akiy ni swiy anyong akyim). ¹²Ani kong kam wo, Ikpam kak bo umbuk ajar go bo sa ser isem ka ime Iherod yak ko, bo wur ukeng tsi mang ser isem ka ikwe bo. ¹³Na bo ni nyi kam wo, icinda ni Ikpam ba kan Ijosef umbuk na ajar go, "Kwe igbi yi ye iya nyi kyir ka ikwe ni Egypt, ka sem mgbang anyi bang ibe ni ina kan mu, aji Iherod sa gying ni itsem igbi yi." ¹⁴Ukyutang ukyu yi, Ijosef kwe igbi yi ye iya nyi ka ikwe ni Egypt. ¹⁵Bo sem mgbang anyi ka yak ri ibe nu udeng Iherod ni kpu. Unu ba kpo gang ilang ni angyar uko'o ni Ikpam ni luk go, "I yi zer igbi nem wur ikwe ni Egypt." ¹⁶Ni Iherod ni nder go angyar umwe ni mi nder song akyor bang mi ta kam wo, i tso udab gaga aro mang. Ikyim ka tsem alemshi na alam ni bo ni mba ikwe ni Ibethlehem, ye akwe na anung anyi yar umbuk iyi afan kyu ka iseu, ata ni ini mbyang ni angyar umwe ni mi nder song akyor ni kan mi wo. ¹⁷Unu kong ilang ni Ikpam ni luk unu Ijeremaya ingyari uko'o ni Ikpam go, ¹⁸"A wuk ilang ikwe ni Irama, ata ni Irachel ni mi ki agbi nyi, bi uji aji, ingyari wor song mi ko, aji agbi nyi kpu jijak. ¹⁹Ni udeng Iherod ni kpu kiy wo, Ijosef go ni nder Icinda ni Ikpam ba mi umbuk ajar ikwe ni Egypt anyi go, ²⁰"Nyi uyir kwe igbi yi ye iya nyi ser isem ka ikwe ni Israel aji angyar ni mi gying na tsem igbi yi wo kpu kam." ²¹Ijosef nyi uyir kwe igbi yi ye iya nyi ser isem ba ikwe ni Israel. ²²Kam ni Ijosef ni wuk go Archelaus ku ikyung udeng ida nyi sem anyi ikwe ni Ijuda wo, asi kuk mi ni ser isem ka anyi. Ni Ikpam ni fab mi umbuk ajar wo, i nyi ka ikwe ni Igalilee ²³ka sem ikwe ni Inazareth. Unu ba sem anyi umbuk ni ilang ni Ikpam ni luk unu na angyar uko'o nyi go, Ingyar Ugbe yi a sa zer mi Inazarene.

3 ¹Iyi kuk kpan bab, Ijon ni mi na amuy ni Ikpam ka ba mi kan uko'o ni Ikpam ilemkpam utso ni Ikwe Ijudea mi go, ²"Uyang udab ru aji Ikyung Udeng ni Ikpam sem anung mang." ³Unu si iyi ni Ingyari uko'o ni Ikpam Azaya luk go, "Ilang ni Ingyari ayi si mi ki ilemkpam, "U kong sab udab ru bang uba-ba ni Idaadi, ukong ukeng nyi na sem gaga." ⁴Ijon mi far utar ni ima ni nakurmi, ukpa nyi uti su ukpa nu umong. Uji nyi si imwe ye ambyiar. ⁵Angyar ni ikwe ni Ijerusalem, ye Ijudea, ye akwe ni sem fer ukung ni Ijordan, mi ba ime nyi. ⁶Ijon mi na bo amuy Ikpam ukung ni Ijordan, ata ni bo mi kpir ugem bo kan mi. ⁷Kam ni Ijon ni nder Angyar ni tur ukuk akak akak ye acica ni kpim ukuk mi ba ime nyi na ku amuy

Ikpəm, i kanj bo go, "Uwi azung na awu nu usa abi ye, ayi itar ru go ukyir ubyak ni Ikpəm ni si iba wo?"⁸U'yang ukum ru na kyok go udab ru yang kam.⁹U'sa luk ye anyong ru go, 'Abraham si ida ro ni.' Igo na kanj ru go, Ikpəm kwi ni kuk akyung neye ser agbi na Abraham.¹⁰Na agbonu ma, ata ni ingyar ye ikpye si ikyu ni kor ikyi ni na bi wum awum atung, akwe kwyui ula wo, Ikpəm teng sem ibang mang ni na angyar ni ni kong abi utsom.¹¹I yi na ru amuy Ikpəm nu yang udab ru, kam iyi ni si ba isem nem wo i futi i yi, i kwi ni na kung akpo ukyi nyi ko. I sa na ru amuy Ikpəm nyi ye Ushop ni Ikpəm ye ula.¹²Utama nyi si ime nyi ni ina she wur akep na agyu kam kwe alang na agyu far iba. Akep yi isa kwe kwyui ula, ula yi sa nyim ko.¹³Iyesu ser ikwe ni Igalilee ba ukung ni Ijordan ni ba ku amuy Ikpəm ime Ijon.¹⁴Ijon kpir ni na mi amuy Ikpəm yi ko go, "Uwi futi i yi, zizi su uwi sa na i yi amuy Ikpəm kam uwi sam ba ime nem?"¹⁵Iyesu kanj mi go, "Mgbab na asem aking agbonu, sab ni ina tam ata nu ukuk ni kyok na agbiy a sem gaga." Kam Ijon ser i kpir go.¹⁶Ikpeng ni Ijon ni na Iyesu amuy Ikpəm kiy wo, Iyesu ni wur tso uyang wo, a go na nder, akpa Ikpəm buk na Iyesu. Inder Ushop ni Ikpəm kyu ba lok ilutsu ba tep mi ikyi.¹⁷Bo gona wuk, Ikpəm luk ilang nyi go, "Unu si Igbi nem ni I ni shonj . Udab te mi ye mi ham mang."

4

¹Kam Ushop ni Ikpəm kwe Iyesu nyang nyi ilemkpəm ni Isatan ka mbaknder mi anyi.²Imbar nu ukytang akam-afan, ye utan akam-afan teng, ni Iyesu ni siy unu, I ji ko, I mwa ko, ikwi nyi unyong ba kuk mi.³Udeng ni maknder, Isatan, ba kanj mi go, "Uwi na si Igbi ni Ikpəm, kuk akyung neye sam ser Uji." ⁴Kam Iyesu kpir kanj mi go, "A byek lo go, 'Ingyar sa kam uzi umbuk uji aji mang ko, uzi mi sem umbuk ni ikonj ni na wur unu ni Ikpəm.'" ⁵Kam Isatan kwe Iyesu nwu ikwe utem ni parpar, ka tso ka ikyi ni itsong igya Ikpəm utem, ⁶kam kanj mi go, "Uwi na si Igbi ni Ikpəm, lem ser ugbak anu kyu ka iseu, aji abyek lo umbuk ilang ni Ikpəm go, "I sa kanj acinda nyi na zak ugbo bo kuk mu lo ugbak mang, kyir go usa kam ifong ikyung iyi.'" ⁷Iyesu kanj mi go, "I go na kanj mu yiyak go, abyek lo go, ' U sa mbaknder Ikpəm no ko.'" ⁸Isatan kwe mi anyi yiyak (nu ubui ita) tso ka ikyi ni ideng ugbak, kam kyok mi akwe na angyar utasu anu jijak, ye agbiy atung atung ni sem anyi. ⁹Isatan kanj Iyesu go, agbiy ne jijak i yi sa kwe na mu, una kep iseu kam wob mi."¹⁰Kam Iyesu kanj mi go, "Nyi mi anu uwi Isatan! Aji a byek lo go, " Usa wob Idaadi Ikpəm, si i yi ucukpa nyi u sa wob mi." ¹¹Kam Isatan nyi zuk mi anyi, i go ni nder acinda ni Ikpəm ba wob mi."¹²Ikpeng ni Iyesu ni wuk go a kuk Ijon ka kuk igya amuy kam wo, I nyi wur ka ikwe ni Igalilee.¹³I nyi zuk ikwe ni Inazareth kam ka sem ikwe ni Kapernaum, ni sem ma ukung utem ni Igalilee itsu ni Izebulung ye Inaftali.¹⁴Unu ba sem aking na kyok go ilang ni Ikpəm sem anyi, ata ni Azaya ni byek go, ¹⁵"Itsu ni Izebulum ye i ni Inaftali, ni ni sem kpanj ukung ni Ijordan, Igalilee na angyar nu ukuk!" ¹⁶Angyar ni ni sem umbuk ifeb nder atar utem mang, angyar ni ni sem bang ukpu mang, anyong bo, atar utem mang lanj ba kiy."¹⁷Yar ibe yi Iyesu yar mi kanj akonj ni Ikpəm mi luk go, "Uyang udab ru, aji Ikyung Udeng ni Ikpəm ba anung kam."¹⁸Ata ni i mi kar utso nu ukung ni Igalilee, I nder amba afan, Isimon na bo mi zer mi Ipita, ye Andrew umba nyi mi ta ileg bo ukung anyi, aji bo sa angyar ni kuk ikya.¹⁹Iyesu kanj bo go, " U ba tur mi ineng, i sa kpim ru ata nu una bung kyar angyar." ²⁰Ikpeng yi mang bo mgbab ileg bo tur mi ineng.²¹Ata ni Iyesu ni nyi anyi wo, I nder amba afan tsi yiyak, Ijem igbi ni Izebedee ye Ijon umba nyi. Bo su umbuk awar ye ida bo Izebedee si mi kong sab ileg bo. Izer bo ²²kam ikpeng yi mang bo mgbab zuk awar bo ye ida bo tur mi ineng.²³Iyesu kar fer ikwe ni Igalilee mi kpim bo igya ni Ikpəm ushi, mi kanj uko'o nu uba ni Ikyung Udeng ni Ikpəm, mi kpung tser angyar ni mi ye ukyung ye ani mi kyim jijak.²⁴Uko'o nyi kar fer ikwe ni Isyria jijak, unu, kong abo kung angyar ukyung ye angyar ni ni kyim jijak, ani ushop abi ni nwu bo, ani ni kpo usung ye ani ni bui akyi, jijak, Iyesu kpung tser bo.²⁵Angyar ikwitung mang tur mi ineng: atsi ser ikwe ni Igalilee, ye Idekapolis, ye Ijerusalem, ye Ijudea ye akwe ni sem kpanj ukung ni Ijordan.

5

¹Ni Iyesu ni nder ikwi na angyar wo, itso ka ikyi ni ideng ugbak. Ni i ni kyu sem iseu wo, akyim itam nyi ka ba mi anung.²I buk unu nyi kam kpim bo agbiy go, ³Atung sa ani mi song go bo mi gying Ikpəm, uma ni Ikpəm sa abo. ⁴Atung sa ani si mi ikyi, Ikpəm sa wor bo.⁵Atung sa ani ni song go bo lang ye itsep na anyong bo, Ikpəm sa na bo utasu nu jijak. ⁶Atung sa ani umbyiar ye uyong nu usem gaga mi kuk bo, Ikpəm sa na bo na zer. ⁷Atung sa ani ni ye udab ni imbok, Ikpəm sa nder imbok bo teng. ⁸Atung sa ani udab bo ni sem par par, bo sa nder Ikpəm.⁹Atung sa ani mi swiy umbuk, bo sa zer bo agbi ni Ikpəm. ¹⁰Atung sa ani angyar na ami na bo utsom ikyi nu usem ni gaga, Uma ni Ikpəm sa bo.¹¹Atung su uwi na angyar na jong ru, kam na ru utsom ukyu aki aki, kam luk agbiy ikyi ru abi abi, ni ni sem isonj mang, izi nem. ¹²Deng, te udab, aji agbo ukob ru si uma ni Ikpəm. Ru ugbo ayi yi, angyar ni kanj uko'o ni Ikpəm, nder utsom ikwi.¹³Uwi sem lok umwa na angyar nu utasu nu. U'nyang nu umwa na yim kam, unyang nyi sa ser isem ba yiyak? Umwa yi lang ye umbak. Unu i sem na kwe mi far ikong mang, na angyar akyan akyi anyi mang go. ¹⁴Uwi sa atar nu utasu. Ikwe ni sem ideng gbag, sa tanj song anyong nyi ko.¹⁵Angyar mi zung iturkang mi kwe agbiy kep anyi ko, ami kwe kyuk umbuk inya ugbak, ni lanj atar nyi na angyar igya jijak a'nder. ¹⁶Lo nu usem ru alanj akyi ni atar, na angyar jijak a'nder afong itam atung ru kam na ndep izi ni Ida ru ni si Ikpəmgbak.¹⁷Iyesu kanj bo go, u sa tang go i yi ba na aba nduk ukuk ni Imusi ye angyar uko'o ni Ikpəm ko. I yi ba na ba nduk ukuk ko, i ba na ba tam inya nu ukuk ni luk. ¹⁸I mi kanj ru anyi go, se akpa Ikpəm ugbak ye utasu nu sa ba kpanj nyi, inya tsi ko ni zing gang inang, umbuk ni ilang ni Ikpəm nu sa kpanj nyi ko, agbiy na ani byek lo jijak sa tam ata ni Ikpəm ni luk lo.¹⁹Ni sem aking wo, ingyar na bi ni na ikyi iseu ye ukuk na abyek lo nu, ko ni zing gang inang, kam kpim angyar tsi na kong ru ugbo yi, Ikpəm sa nder bo ye ayi ushi uma nyi ugbak agu. Ingyar ni na tam ukuk nu kam akpim angyar na tam ukuk yi teng, Ikpəm sa nder bo ye ayi nu usur uma nyi ugbak agu. ²⁰I mi kanj ru go, atung ru na bi ni

fu atung na angyar ni mi tur ukuk akak akak, u sa nwu uma ni Ikpəm ko.²¹U wuk go Ikpəm kanj adaro ikwiy go, 'U sa tsem ingyar ko,' kam i luk go, 'Ingyar ni na tsem ingyar, ikpo aluk sem ikyi nyi.'²²Kam i mi kanj ru, ingyar ni na tso udab ye umba nyi, ikpo aluk sem ikyi nyi. Ingyar ni na luk ye umba nyi go, 'Uwi su ufoto ni ingyar mang! Bo sa kwe mi ka ime na akansil. Kam ingyar na kanj umba nyi go 'Uwi nu si induk mang!' Ingyar yi sa ka ula ni Ikpəm.²³Ni sem akinj wo, u'na ba nu na una ru, kam tangsong go, umba no tsi bab udab ye mu umbuk ugem no tsi,²⁴mgbab una no yi ubar ni itsung ni Ikpəm anyi. Ser isem ka ye mi luk sab ucwi iyi, kam usa ba na una no yi.²⁵Luk sab ucwi ye ingyar ukyonj no nu ker nu uka ibam ni ikpo, kyir go ingyar ukyonj no sa kwe mu na ingyar ikpo, kam kwe mu na angyar ukuk ta nwu igya amuy iyi.²⁶Anyi ni mi kanj ru, u sa wur igya amuy anyi ko, se una kung kam akang nyi jijak kam.²⁷U wuk kam, inya ni Ikpəm ni luk go, 'U sa kuk utseng ye uwa ingyar ko'.²⁸Kam I yi mi kanj ru agbonu go, ingyar ni na nder akab ye ayi ni indar, ingyar yi kuk utseng ye akab yi udab nyi kam.²⁹Iyi nu utnung no go nder inya ni na kong mu nu kong abi, nwu mi ta ikong. A sab fu ni ikak no ayi na lang futi ata nu anyong no jijak na ka kwiy ula.³⁰Yiyak, ugbo utnung no na kong mu nu na akpo umbuk agbiy abi, kor mi ta ikong. A sab fu ni ikak no ayi na lang, futi ata na anyong no jijak na ka kwui ula.³¹A luk lo teng go, 'Ingyar na go ni tar wur uwa nyi, i byek itida ni ibanj aka'a na akab yi.'³²Kam I yi mi kanj ru go, ingyar ni na tar wur uwa nyi, na akpanj ni i na kuk mi utseng ye ingyar, ikong akab yi mi sem usem nu utseng. Ingyar song ye na kpo akab nu ulam nyi ni tar mi wur, iyi teng sem umbuk utseng akuk.³³Yiyak u'wuk ikwiy a luk go, 'Sa ber kuk ame mang ko, kam tam unu amui no ye Ida'adi.'³⁴Kam I yi mi kanj ru go, sa ber inyatsi ko bubung, ko ye Ikpəmgbak, aji si Itagne ni Ikpəm;³⁵ko utasu nu, aji su umbuk ni kyanj akyi nyi, ko ye Ijerusalem, aji si ikwe utem nu Udeng Utem.³⁶Sa ber ikyi no ko, aji uwi sa kong ikung nu utsi ayi ute ko aber ko.³⁷Umbuk agbiy nu una luk, una go, 'E-en', ni sem 'E-en', una go, 'Iyo', ni sem 'Iyo'. Inya ni na futi unu ser ime ni Isatan.³⁸Uwuk kam, ikwiy a luk go, 'Una zok mi iyi, i sa zok mu iyi teng, una kur mi izi, i sa kur mu izi no teng.'³⁹I yi mi kanj ru go, ingyar na go ni kong mu abi, sa bi ko. Ingyar na bur mu ikpiy ikor nu utung, sam ikor nu uwo zak mi teng.⁴⁰Yiyak ingyar na go ni kwe mu ka ibam ni ikpo, kam kwe nyi mu utar anyong no nu utem, kwe inu ushi na atang na mi teng.⁴¹Ingyar na ndab mu go uka ye mi ifang ayi, ka ye mi afang afan.⁴²Ingyar na nung mu inya, na mi, ingyar na go ni ji akang, sa bir mi ko.⁴³Uwuk a luk go, 'Usa shonj ingyar ukyi ru, kam kar ingyar nu ukar ru.'⁴⁴Kam I yi mi kanj ru go, shonj angyar ukar ru, kyip Ikpəm na angyar ni mi tsom ru, ingyar na kyo ru, luk ilang nu ukwi ye mi, kong atung na angyar ni mi kar ru,⁴⁵kam nu sem agbi ni Ida ru ni sem Ikpəmgbak. I kong usur nyi anyong na angyar abi ye angyar atung, i na angyar abi ye angyar atung abwui jijak.⁴⁶Una shonj angyar ni shonj mu, umbak lang anyi. Aji angyar ni ku agando mi kong ru ukyu yi.⁴⁷Una kyip amba no mang, ukong aji ni futi ata na angyar na neye mi kong? Angyar ni song Ikpəm ko mi kong ru ugboyi ko?⁴⁸Ni sem akinj wo, u sem usem na gaga, ata ni Ida ru ugbak agu ni sem wo.

6

¹U nder anyong ru zizing go nu kwe atung ru akong na angyar a nder kam na ru ugbo mang ko, una kong akinj u lang ye agbo ni itam ime Idaro Ikpəm kam. ²Una go nu na una, usa wi ukye angyar jijak a song ko, ata ni angyar ni mi bang anyong bo mi kong igya ni Ikpəm ye ukeng lab kam na angyar a ndep bo wo ko. Na anyi nyi, i go na kanj ru, bo kam agbo ni itam bo kam.³U na nu na una, sa kpir nu ugbo ukye no a song inya nu ugbo utung no mi kong wo ko, 'nuu na ru a sem atan mang. Kam Ida ru ni mi nder atan wo sa na ru ugbo itam ru'⁴U na kyip Ikpəm, sa kong ugbo na angyar nu ubang ko, aji anu bo ami shonj na yir ikwiy a kyip Ikpəm, igya Ikpəm, ye ukeng tang jijak, na angyar ander bo. Na anyi nyi, Imi kanj ru, bo ku agbo ni itam bo kam. ⁵Sem go u na go nu kyip Ikpəm, nwu ka induk no na atang. Kuk usukpi no, kam kip Ikpəm na Ida ru ni sem atan. Kam Idaru ni sem atan sa na ru agbo nu ukob ru. ⁶U na go nu kyip Ikpəm sa dab akonj unu ko, ata na angyar ni song Ikpəm ko wo, aji bo mi tang go Ikpəm sa wuk bo umbuk akonj ikwi ni bo na luk.⁸Ni sem akinj wo, sa sem ata ni bo ni sem wo ko, aji Idaru ugbak agu song inya nu umi gyeng kam u sa nung mi wo. ⁹Ni sem akinj wo, kyip Ikpəm yi aro, 'Idaro ni Ikpəmgbak, ni izi noakam usur. ¹⁰Imi nung go nu na udeng ikyi na angyar jijak ye agb. Imi nung go ni ikyung nu udeng a ba. I mi nung go inya nu u mi shonj na kong utasu anu ata ni ni sem Ikpəmgbak agu.¹¹Na ro ayeno, uji ni ikyu, ikyu. ¹²Kep awung na ro agbiy abi ro, ata ni iyi teng na kep awung na angyar ni mi kong ro abi. ¹³Sa kwe ro nwu ka umbuk ni imbaknder ko, gbe ro wur ime ni ini mi kong abi wo. Aji Ikyung nu Udeng sa ano, ye itsep, ye usur jijak, umui ka umuiiki'. 'Na sem akinj.'"¹⁴Aji una kep awung abi na angyar, Ida no nu ugbak agu sa kep awung na mu teng. ¹⁵Kam una bi ni kep awung abi na angyar, Ida no Ikpəm teng sa kep awung na mu agbiy abi no ko.¹⁶Una go nu si unu, sa kong ata ni angyar nu ubang mi kong wo ko, aji a mi cwi ikabar bo na angyar nder go bo si mi si unu. Anyi nyi, i mi kanj ru, bo kam agbo ni itam bo kam. ¹⁷Kam uwi, una go nu si unu, mui ikabar no kam fung anyi. ¹⁸Unu angyar sa nder song go umi si unu ko, Ida no ni mi nder umbuk na atan, sa na mu agbo ni itam no.¹⁹Sa kpir nu kwe itso ru a tanj utasu anu ko, umbuk abiar ye umerj na ji nduk, ye umbuk nu uzu mi beb ka zu. ²⁰Na kanj ru, kpo itso ru ka tanj lo Ikpəmgbak, anyi abyar ye ume lang, uzu mi zu anyi ko. ²¹Aji umbuk ni itso ru na sem anyi, udab ru sa sem anyi teng. ²²Iyi si iturkang na anyong ni sem akinj wo, iyi no na sem atung anyong no jijak sa me ye atar. ²³Iyi no na sem abi, anyong no jijak sa me ifeb. Kam atar ni sem anyong no na sem ifeb, ifeb yi sa ndak keng mang! ²⁴Ingyar sa ye ida uma afan ko, aji i sa kar ayi kam sa shonj umba nu uwo, ko i sa tam atung ye umba nu uwo, kam nder tsi umba nu unu. Uwi ingyar sa shonj Ikpəm kam shonj anang i be ayi ko.²⁵Ni sem akinj wo, i mi kanj ru go, u sa tang udab umbuk usem ru ko, inya nu una ji, ko inya nu una mwa, ko anyong no inya nu una kwe far anyong. Nder!, uzi no futi inya nu una kwe ji, anyong no futi inya nu una kwe far aynong. ²⁶Nder anue ni mi kar ushop, bo lang ye ibok, a lang ye uluk teng gber, Ikpəmgbak mi na bo mi ji, mi mwa. Uwi futi anue nu ulem ko? U fu bo.²⁷Uwi ayiro umbuk agbiy atang, sa yak anyong uyi, ko ibe ushi umbuk usem uzi no utasu anu. ²⁸Aji kong u mi tang agbiy nu u na far anyong? U nder aya ni ikyi na atung nu ulem ye, ata ni bo mi dep sab. Bo mi tam ko, bo mi tem atar ko. ²⁹I go na

kan ru, Udeng Isolomon ni itso ulab wo, kyar mi ye usur nyi jijak, atar nyi ni i mi far wo, a sab gang aya ni ikyi neye ko.
³⁰Ikpam na far alem neye atar atung, ni bo na dep tso ayeno mang kam ukpoky u bo ser ukwe nu ula, Ikpam sa far uwi atar fu alem ko, uwi angyar nu udab alo ru sem ushi mang wo? ³¹Ni sem akin wo, u sa tang udab kam beb go, 'Isa ji aji?' ko, 'I sa mwa aji?', ko 'I sa far aji anyong ko?'³² Atuk na a neye ni song Ikpam ko, udab bo sem umbuk agbiy neye, Ida ru song go u mi gying agbiy neye. ³³Kam tam ubar gying uma ni Ikpam ye usem ni gaga ubar ni Ikpam, kam agbiy neye jijak Ikpam sa kwe na ru. ³⁴Ni sem akin wo, sa tang udab nu ukpoky u afu mang ko, ukpoky u sa nder anyong nyi. Ukyu song ye sem ye utsom nyi.

7

¹Sa luk ingyar ikpo ko, ni Ikpam teng a luk mu ikpo ko. ²Ni u mi luk ingyar ikpo wo, Ikpam teng sa luk mu ikpo. Ifam nu kwe mbyang inya anyi na ingyar wo, si ri ifam yi ni Ikpam ra kwe mbyang anyi na mu. ³Aji kong u mi ngang nu nder alem ushi ni sem iyi nu umba no, kam uwi song go u sem ye item nu ukwe iyi ko? ⁴U sa kong inang kan umba no go, 'Na kwe mu alem iyi,' kam iyi no item nu ukwe tsek uwi iyi, usa nder inang? ⁵Uwi angyar ubang! Tam ubar kwe wur item nu ukwe ni iyi no wo kam usa nder te kwe wur alem ushi yi ni sem iyi nu umba no. ⁶U sa kwe uji ni sem par par na agbur ko, u sa kwe agyi atung ta alu ko. Bo sa teng nduk mi akpyak kam sam se uwi a hong ye azi bo iyi. ⁷Beb, asa na mu. Gying, usa kam. Kwe agbo asa buk mu usukpi. ⁸Ingyar ni na beb, bo sa na mi, ingyar ni na gying i sa kam. Ingyar ni sa kwe agbo, bo sa buk mi usukpi. ⁹Uwi ayi ukem ru, ni igbi nyi na beb mi uji imbuk, i sa na mi ikyung? ¹⁰Ko i na beb mi ikya, i sa na mi iwu? ¹¹Kam uwi ni ye udab abi na song ata ni mi na agbi ru una atung, Ida ru ni Ikpamgbak sa na angyar ni mi beb mi agbiy atung futi ukyu yi ko? ¹²Ni sem akin wo, inya ni una shon na angyar kong na mu, uwi teng kong na angyar ru ugbo yi. Unu, si inya ni Imusi ye Angyar uko'o ni Ikpam ni kpim umbuk ilang ni Ikpam. ¹³Nwu umbuk usukpi undok nu ushi wo. Usukpi nu undok nu utem wo gbuiy ikpak, ye ukeng nyi teng gbiy ikpak, mi kwe ingyar ka ula, angyar ikwitung mang mi nwu anyi. ¹⁴Usukpi nu undok nu ushi wo, ukeng nyi bek ayi ham mang, kam i mi kwe angyar ka umbuk uzi, angyar ushi mang mi nwu anyi. ¹⁵U nder anyong ru zizing ye angyar uko'o ni ison, bo kwe ukpa ni itan far anyong ba lok go asa mbak ru, atang bo sa akpir, ni na tsem ru. ¹⁶U sa song bo umbuk na awum bo-ukum na bo mi tam. Bo mi kung awum na adumu umbuk iti ni icicang ko. ¹⁷Ru ugbo ayi yi, ukyi atung mi wum awum atung, ukyi abi mi wum awum abi teng. ¹⁸Ukyi atung mi wum awum abi ko, ukyi abi teng mi wum awum atung ko. ¹⁹Ukyi ni na bi wum awum atung, ingyar mi kor mi ta iseu kam kwe kwi ula. ²⁰Ni sem akin wo u sa song bo umbuk awum bo-ukum bo na ami tam. ²¹Sa angyar jijak ni na mi zer mi, 'Da'adi, Da'adi,' sa nwu uma ni Ikpam ko, kwi angyar ni na mi tam inya ni Ida nem ni ni sem Ikpamgbak mi shon. ²²Angyar ikwitung mang sa luk ukyu yi go, 'Da'adi, Da'adi,' i yi kan uko'o no izi no, i tar wur ushop abi izi no, izi no i kong agbiy atem ikwitung mang ni. ²³I yi sa kan bo ayi gborgbor mang go, 'I song ru ko! U nyi mi ubar anu, uwi angyar ni mi tam abi!' ²⁴Ni sem akin wo, ingyar ni na wuk akon nem kam na ikyi iseu ye mi, i sa sem lok ingyar umwe ni mwe igya nyi umbuk ufang. ²⁵Kam abuiy na kyo, amuy na me, itsang na zu, kam jijak anyong igya yi, kam igya yi a lui ko, aji a'mwe ye ufang. ²⁶Kam ingyar ni na wuk akon nem kam a na ikyi iseu ye mi ko, i sa sem lok ingyar induk, ni ni kwe igya nyi mwe umbuk isa mang. ²⁷Abuiy sa ba kyo, amuy sa ba me, kam itsang sa ba zu umbuk ni igya yi. Igya yi sa lui far iseu agber. ²⁸Ikpeng ni Iyesu ni luk kam agbiy neye kam wo, ikwi yi na anyi wo mung ata ni Iyesu ni kpim agbiy nyi, ²⁹aji i kpim bo ata ni ingyar ni sem ye ukuk unu nyi, ikpim ugbo na acica na ye mi kpim wo ko.

8

¹Ikpeng ni Iyesu ni ser ideng kyu ba wo, ikwi na angyar tur mi ineng. ²I go ni nder, ingyar amber ba mi ubar ba kep iseu luk go, 'Da'adi, u na kpir kpung tser mi umbuk ukyung nem nu.' ³Iyesu nda ugbo nyi yak mi anyi kam luk go, 'I kpir kiy, kam umui te no.'" Ikpeng yi mang ukyung na amber yi mgbab mi. ⁴Iyesu kan mi go, "Nder, sa kan ingyar tsi go i yi kpung tser mu ko. Ka inya no, ka kwe anyong no kyok Angyar Ishe ni Ikpam, kam na una ata nu ukuk ni Imusi ni luk, kam na angyar song go u tser kam." ⁵Ni Iyesu ni nwu ka ikwe ni Ikapernaum, Ingyar lkyi na akpa ba beb mi ⁶go, "Da'adi, igbiy ni igya nem kpu akyi ye agbo kyim ayiko, i si na sem uwo igya." ⁷Iyesu kan mi go, "I sa ba kpung tser mi." ⁸Ingyar ikyi na akpa yi luk go, "Da'adi, I yi kwi nu ba iyga nem ko, luk ilang nu ukuk mang, igbiy igya nem sa tser. ⁹I yi si ingyar ni tam ineng ni ingyar ukuk teng, i yi ye a soja ineng nem teng. I na kan ino go 'ka', i sa ka, i na kan ayi go 'Ba', i sa ba, i sa kan igbiy igya nem go, 'Kong unu,' i sa kong." ¹⁰Ni Iyesu ni wuk akin wo, i mung, kam luk ye angyar ni mi tur mi ineng go, "Anyi, I mi kan ru, I yi ker kam ukyu ni ingyar nu udab alo utem ukyunu ikwe ni Israel." ¹¹I kan ru angyar sa wur utso nu usur mi tso ye utso nu usur mi kyu, sa ba sem umbuk ifam nu uji ye Idaro Abraham, ye Azik, ye Ijakob uma ni Ikpam. ¹²Kam agbiy nu Uma ni Ikpam a hong Ikpam sa kwe bo ta wur ka umbuk ifeb- ula ahong, anyi bo sa mi ta uko'o gbo'o iyar bo anyi. ¹³Iyesu sam kan ikyi na akpayi go, "Ka! Ata nu uni kpir udab no wo, kong ra ata nu u ni luk wo." Igbi ni igya nyi tser ri ikpeng ni Iyesu ni luk go, I sa kpung tser mi wo. ¹⁴Ikpeng ni Iyesu ni ba igya ni Ipita wo, inder umbye nyi na iseu ye ukyung nu ukpan. ¹⁵Iyesu yak mi agbo kam ukyung nu ukpan yi mgbab mi. I nyi uyer kam tam uji na mi. ¹⁶Ikpeng nu usurji ni ba wo, angyar yi kung angyar ikwitung nu ushop na bi mi na bo utsom, ba ime Iyesu. Itar bo wur ye ilang nu ukuk, kam kpung tser angyar ni ni kyim jijak. ¹⁷Unu ba me ilang na Azaya ni luk go, "I kwe nyi ukyung ro, kam kpung tser ro." ¹⁸Ni Iyesu ni nder ikwi ni ta mi ifer deng wo, Ikan Akyim Itam nyi go na bo gbu ka uzi nu ukung utem ni Igalilee. ¹⁹Kam Icica ayi ba ime nyi ba luk cwigo, "Acica, i yi sa tur mu ineng ko aji una ka." ²⁰Iyesu kan mi go, "Akyar lo iwong bo, anue ye abir bo, kam Igbi ni Ingyar- I yi Iyesu, lang ye umbuk ni na kyuk ikyi nem anyi." ²¹Ingyar ikyim itam ayi kan mi go, "Daadi, mgbab mi na ka nyon ida nem iyi kam isa ba tur mu ineng." ²²Kam Iyesu kan mi go, "Tur mi ineng, mgbab angyar ni ni kpu kam, na

nyion anyong bo.²³ Ni Iyesu ni nwu kyu awar kam wo, Akyim itam nyi tur mi ineng.²⁴ Ago na nder, itsang atser mang ka ba ukung utem anyi, go na kep awar yi. Ikpeng yi Iyesu si mi na.²⁵ Akyim itam nyi ba fui mi ula go, "Gbe ro, Daadi, iyi si go ni kpu!"²⁶ Iyesu beb bo go, "Aji kong u kyir asi gang akin? Udab alo ru izeng mang?" Kam i nyi uyir kam fab itsang yi ye ukung utem yi, kam umbuk swiy cab.²⁷ Angyar na anyi mung kam luk go, "Unu aji ukyu ni ingyar yi, itsang ye ukung utem wuk ugbiy nyi?"²⁸ Ikpeng ni Iyesu ni ba yak utso nuwo, ikwe ni Igadarenes, angyar afan nu ushop abi mi na bo utsom, ye Iyesu kam akyu. Bo wur ser umbuk na a mi nyion angyar ye udab mang, ingyar mi tsang song ukeng yi ko.²⁹ Kam bo ki ta ilang go, "I sem ye aji ni kong ye uwi, Igbi ni Ikpam? Uba nu ba na ro utsom kam ibe ni Ikpam ni lo go isa tsom ro a zuk ibe ubar?"³⁰ Ikpeng yi ikwi na alu si mi ji anung anyi.³¹ Ushop abi yi nung Iyesu go, "U si go nu tar ro wur wo, mgbab ro ni ka nwu anyong na alu ye."³² Iyesu kan bo go, "Uka!" Ushop abi yi wur ka nwu alu yi. Ikwi na alu jijak lem imwa kyu ukwi na nyi ka kur kyu ukung utem kam kpu amuy anyi.³³ Angyar ni mi ta alu yi kyir nyi. Bo nwu ka ikwe tang ka kan bo agbiy jijak ni ni kong, fu fu kam, si ini Iyesu kpung tser angyar afan nu ushop abi mi tsom bo wo.³⁴ Ago na nder, ikwe jijak wur ba na kam Iyesu. Bo ni nder mi wo, bo nung mi go i nyi zuk ikwe bo.

9

¹ Iyesu nwu kyu awar, gbu ka uzi, ba ikwe nyi. ² Bo ka ukung ingyar ni kpu akak umbuk ikam ye ba. Ni i ni nder udab alu bo wo, Iyesu luk ye ingyar kpu akak yi go, 'Agbi, te udab, i kep awung abi no na mu kam.'³ Kam acica tsi ni sem anyi luk ye akyu go, "Ingyar nu luk nduk izi ni Ikpam kiy." ⁴ Iyesu song udab bo kam luk go, "Aji kong u mi tang abi udab ru tang?" ⁵ Uson ye bek ayi fu, "I kep awung abi no", nonj : "Nyi uyir ka aki?" ⁶ Kam nu song go Igbi ni Ingyar sem ye itsep utasu anu, ni na kep awung abi, . "I kan ingyar ni ikpu aki yi go, " Nyi uyir, kwe ikam no nyi inya no uma." ⁷ Kam ingyar yi ndep nyi uyir nyi inya nyi uma. ⁸ Ni ikwi na angyar yi ni nder wo, bo mung kam ndep izi ni Ikpam ni ni na angyar ukyu nu ukuk nu wo. ⁹ Ata ni Iyesu ni mi kpan tsang anyi wo, i nder ingyar ayi izi nyi go Imatthew, mi sem unu ni itan na ami ku agando anyi. I kan mi go, "Tur mi ineng." I ndep nyi uyir kam tur Iyesu ineng.¹⁰ Ni Iyesu sem mi ji uji igya wo, angyar ni kuk agando ikwi mang ye angyar ni kong abi tsi ba ji uji ye Iyesu ye Afuk nyi. ¹¹ Ni angyar tur ukuk akak akak ni nder akin wo, bo luk ye Afuk ni Iyesu go, "Aji kong Icica ru mi ji uji ye angyar ni mi kuk agando ye angyar ni kong agbiy abi?"¹² Ni Iyesu ni wuk akin wo, i go, "Sa angyar ni tser tser mang mi gying Idoktor ko, sa angyar ukyung mang mi gying Idokto." ¹³ U ka gying nder ineng nu ugbiy nu, 'I yi mi gying si imbok, su una ko.' Aji I yi ba na ba zer angyar ni tang go a yi sem gaga wo ko, i ba na ba zer angyar abi na bo yang udab."¹⁴ Kam Akyim itam ni Ijon ba ime nyi ka beb go, "Aji kong iyi ye angyar ni tur ukuk akak akak mi si unu ibe agber, kam Akyim itam no mi kong ko?" ¹⁵ Iyesu kan bo go, "Angyar ni mi tam uji nu uwa akpo sa kong inang si unu ikpeng nu ulam nu uwa ashi ni ker ukem bo? Ibe sa ba ikpeng nu ulam nu uwa ashi na nyi kam, bo sa si unu ikpeng yi." ¹⁶ Ingyar mi kwe itso utar ashi kpyan utar atsu anyi ko, aji anu umbuk nu utsung wo sa ba se zuk utar yi, unu sa kong nu utar yi se ti kpa mang go.¹⁷ Ru ugbo ayi yi, a mi kwe atok ashi far umbuk ida nu ukpa atsu ko. Bo na kong akin, ida nu ukpa yi sa se kam atok yi sa far iseu, ida yi teng sa nduk. A mi kwe atok ashi far kyu umbuk ida ukpa na ashi teng, unu sa kuk atok yi ye ukpa ashi yi lo.¹⁸ Ikpeng ni Iyesu ker mi luk agbiy neye, ingyar ukuk ayi ba kep iseu kyip mi. Kam i luk go, "Igbi nem akab ikpu unu agbonu, ba kyuk mi agbo anyong ni fui." ¹⁹ Iyesu ye akyim itam nyi, nyi uyir tur ikok yi ineng.²⁰ Ago na nder akab ayi ni wur ukab nyi iyi ikur ka afan mui ko, ba yak Iyesu agbo umbuk ukyung nu utar nyi. ²¹ Aji i luk udab nyi go,, "Ina kam yak ugbo umbuk nu utar nyi mang, i sa kam utser." ²² Kam Iyesu sam nder mi kam luk go, "Agbila, kuk ikep, udab alo no kong mu utser kam. Ikpeng yi mang aying ukab nyi wom mi ilam." ²³ Ikpeng ni Iyesu ni nwu ba igya ni ingyar ni tam ukuk wo, i nder angyar ni mi wi ifang mi nyang alang anyi. ²⁴ I go, "U nyi anu, igbi yi kpu ko, i na mang." Bo sa mi kam bui mi ake yak anyi. ²⁵ Ni ini tar wur ikwi na angyar anyi kam wo, i nwu ka igya tang ka kwe igbi yi ugbo, kam igbi yi ndep nyi uyir. ²⁶ Uko'o nu ugbiy nu kar fer umbuk yi jijak.²⁷ Ni Iyesu ni nyi anyi wo, angyar ni zok ayi afan tur mi ineng. Bo mi ta ilang go, "Nder imbok ro, Igbi ni Idavid!" ²⁸ Ni Iyesu ni nwu ba igya wo, angyar ni izok yi ba kam mi. Iyesu beb bo go, "Ukpir go i yi sa kong song unu? Bo kan mi go, "eē, Da'adi."²⁹ Kam Iyesu yak bo agbo ayi kam luk go, " Nu uni kpir kam wo, i sa kpung tser ru." ³⁰ Kam ayi bo fong, bo nder umbuk. Kam Iyesu kak bo go, "Nder, u sa kan ingyar tsi go i yi ikpung tser ru ko." ³¹ Eh-hey! Angyar afan yi nyi anyi kwe uko'o yi kan fer umbuk jijak ikwe anyi.³² Ikpeng na angyar afan yi ni nyi wo, a kung ingyar ayi ni ni luk song ilang ko ba na Iyesu. ³³ Ni Iyesu ni tar wur ushop abi yi kam wo, ikok yi yar luk ilang. Ikwi na anyi wo mung go, " Ingyar tsi sa ker kong ugbiy ukyunu ni na nder ikwe ni Israel!" ³⁴ Kam angyar ni tur ukuk akak akak luk go, " I mi tar wur ushop abi ye itsep na ajano."³⁵ Iyesu kar fer akwe atem ye ishi jijak. I mi kar kpim agbiy igya Ikpam bo ni ishi, mi kan uko'o nu uba ni Ikyung Udeng ni Ikpam, I mi kpung tser angyar ni mi ye ukyung aki aki, ye ani ni kyim ye jijak. ³⁶ Ni i ni nder ikwi na angyar wo, i nder imbok bo, aji anu udab bo tsom bo, atsi lang ye udab akuk. Bo sem lok atan ni lang ye ingyar ni mi ye bo kar.³⁷ I kan Akyim itam nyi go, "Uji ni ibok yi mwe ham mang kiy kam angyar itam ni na bung kyar bo, gbuuy ko. ³⁸ Ni sem akin, wo ni kip Ikpam Iyi si Ida ni ibok wo, ni kyim angyar itam na bo ba bung kyar uji yi.

10

¹ Iyesu zer kyar akyim itam nyi ni ikur ka-afan, kam na bo itsep ikyi nu ushop abi, na bo tar wur ushop abi anyong na angyar, kam na bo akpung ko aji ji nu ukyung yi.² Azi na afuk nyi ni ikur kan afa yi sa aneye. Ubar kak-kak, si Isimon ni i zer mi Ipita, ye umba nyi Andrew; Ijem igbi ni Izebedee ye umba nyi Ijon, ³ Ifilip ye I batholomew; Ithomas ye Imatthew ni mi ku agando; Ijem igbi ni Alphaeus ye Ithaddaeus; ⁴ Isimon ni ye udab ni Ikpam ken kam ye Ijudas Iskariot, ni ni gya ji mi.⁵ Angyar ikur ka afan neye Iyesu kyim bo wur ka isu. I tar bo go, "U sa ka akwe na angyar nu ukyuk ni sem anyi ko, usa

ka uma na Asamaritan ko. ⁶U ka ime na angyar nem Israel ni yim lok atanj. ⁷Una ka u kanj uko'o yi go, 'Ikyung Udeng ni Ikpam ba sem anung mang. ⁸Ukpung tser angyar nu ukyung, kong tser angyar na amber, u tar wur ushop abi. U ku ukpim ye itsep nuwo itsang mang, uwi teng una angyar itsang mang teng. ⁹U sa kung anang tsi alok ko. ¹⁰U sa kung iba na atar ko, ko utar utem ni kep ukpanj, ye akpo, ye iwu; u sa kwe kung ko, aji inya ni ingyar itam na gyeng, uji ko aji, bo sa na mi. ¹¹Ikwe song ye una nwu u beb ingyar ni mi ku ukyuk na sa anyi u nwu anyi. ¹²Una nwu igya, u kip angyar ni igya anyi wo. ¹³Angyar atung na si igya anyi, ukwi ru ye bo sem. Ama angyar ni igya anyi na bi mi ku ukyuk, ukwi no sa ser isem ba tur mu. ¹⁴Angyar ni na bi ku ru ko kpir ye ilang ru, u na wur igya anyi ko ikwe anyi, u kur ufuk nu ukyi ru far bo iseu- unu kyok go Ikpam bi bo kam teng. ¹⁵Anyi i mi kanj ru, utsom na angyar ni Isodom ye Igomorra sa bok ubok futi ikwe ni na bi ru ukyu ni ikpo aluk. ¹⁶Nder, I kyim ru wur lok atanj ukem na angyar ni mi tam ukum bo lok akpir. ¹⁷Nder anyong ru zizing ye angyar! Bo sa kuk ru na ka ubar na angyar kong na luk ikpo, bo sa bur ru agya ni Ikpam ishi. ¹⁸Bo sa kwe ru ka ubar na Agomna ye Adeng, aji u tur iyi ineng, unu sa kong uko'o nem sa ka yak ime na Agomna ye Adeng. ¹⁹Bo na kwe ru ka ubar aking usa tang inya nu una luk ko, Ushop ni Ikpam sa kanj ru inya nu ura luk ikpeng yi. ²⁰Su uwi sa luk ko, si Ushop ni Idaru Ikpam sa luk. ²¹Amba ye amba sa kuk akyu na tsem, Ada ye agbiy sa kuk akyu na tsem. ²²Angyar sa kar ru jijak izi nem. Kam ingyar na kuk udab ka kwi ikyuk, ingyar yi sa kam ugbe. ²³Bo na na ru utsom lkwe nuwo, kyir ka ikwe tsi, na anyi nyi, u sa kar fer fo akwe ni Israel ko, Igbi ni Ingyar sa ba. ²⁴Ingyar ni kpim ineng ni ingyar mi futi Ida uma nyi ko. ²⁵Ingyar ni kpim itam, mi gying ni song agbiy lok Ida uma nyi, ukpiy teng mi ngang ni sem lok ingyar ni ikyi nyi. Bo na zer Ida uma goi ye ushop ni Ibeelzebul- Isatan, azi na bo na zer angyar ni igya yi sa futi ini bo zer Ida uma bo. ²⁶Ni sem aking wo, u sa kyir bo asi ko, aji Ikpam sa fong ta ikpe inya ni angyar na go na kwe atanj. ²⁷Inya ni ina kanj ru umbuk ifeb, luk wur umbuk atar, inya ni ina kanj ru utong mang, yir ikyi ni igya ta ilang kanj angyar. ²⁸U sa kyir angyar asi ko. Bo sa tsem anyong mang bo sa tsem fo uzi ni ingyar ko. U'kyir si Ikpam asi, aji anu i sem ye itsep ni na tsem anyong kam tsem uzi ni ingyar teng ula. ²⁹Nder anwe lok akur-gbyang afanj a mi gyaji bo anang ushi aro mnag. Kam ayi anyi mi yim mang ko, Idaru Ikpam gbak mi song ugbiy ikyi nyi jijak. ³⁰Akung nu utsi ni ikyi ru Ikpam fak bo kam jijak kam. ³¹U sa kyir asi ko. Uzi ru futi ani akur-gbyang. ³²Ni sem aking wo, Ingyar na kanj angyar tsi go i yi si ingyar ni mi kanj uko'o nem, i yi teng sa kpir izi nyi ubar ni Ida nem ni sem Ikpamgbak. ³³Kam ingyar ni na anyong i yi ubar na angyar, i yi teng sa nyong mi ubar ni Ida nem Ikpamgbak agu. ³⁴Sa tang go i yi ba ye ukwi utasu anu ko. Iyi ba ye ukwi ko, i ba ye amang akyam. ³⁵Aji anu i ba na kuk ida ka ye igbi nyi, ye igbi akab ye iya nyi, igbi akab ye umwe nyi. ³⁶Ingyar nu ukar no mi ser si inung ni igya no. ³⁷Ingyar na kwe udab nyi na ida nyi ye iya nyi futi iyi, ikwi ni tur mi ineng ko. Ingyar na kwe udab nyi na igbiy nyi futi ata ni ini kwe na i yi, ikwi ni tur mi ineng ko. ³⁸Ingyar na bi kwe ukyi nu umui tsang nyi (utsom ye ukpu) tur mi ineng, ikwi ni tur mi ineng ko. ³⁹Ingyar ni na ngang ni kuk uzi nyi lo, i sa yim mi, ingyar ni na yim uzi nyi ikyi nem sa gying kam uzi nyi. ⁴⁰Ingyar ni na ku ru, iku si i yi, ingyar na ku iyi, iku si Ida nem ni ni kyim mi. ⁴¹Ingyar na ku ingyar Uko'o ni Ikpam, i sa kam agbo ni itam ni ingyar uko'o ni Ikpam. Ingyar na ku ingyar ni sem gaga ubar ni Ikpam, i sa kam agbo itam ni ingyar ni sem gaga. ⁴²Ingyar na ini zing fu jijak, ni kpir agbiy nem ifanj na amuy go i mwa, aji itur i yi ineng, i kanj ru anyi, i sa kam agbo ni itam nyi teng.

11

¹I sem ni Iyesu ni kanj akyim itam nyi ni ikur ka afanj ukum ni ishonj ni i kanj bo wo, Ikwe nyi ka kpim agbiy kar akwe bo. ²Ni Ijon ni wuk igya amuy agbiy ni Iyesu mi kong wo, i kyim ikyim ka ime Iyesu kam beb mi go, "Uwi si Ingyar yi ni i mi mui ayi go sa ba wo no i mui ayi ingyar tsi no?" "Iyesu kanj bo go, "U ka kanj Ijon inya nu uwi ni nder, ye inya na atong ru ni wuk. ³Angyar izok ayi nder ayi, angyar ni kpu akyi nyi ka uyir, angyar amber kam utser, angyar kwi atong wuk yiyak, angyar ni kpu fui wur ba umbuk uzi, angyar ni mi gying na wuk uko'o atung, wuk. ⁴Atung si ini ingyar ni na bi ni bab udab umbuk agbiy ni i yi mi kong. ⁵Ni angyar ne ni nyi inya bo kam wo, Iyesu yar luk ye ikwi yi agbiy ikyi ni Ijon, "Uwur ka ilemkpam nu ka nder aji, Ingyar ni mi yang udab nyi lok alem nu ushop mi zu ka anu ye agu? ⁶Kam u wur ka nder sa aji, Ingyar ni far utar na anang? Anyi nyi, angyar ni mi far ukyu utar nu mi sem uma na adeng. ⁷Kam u wur ka nder sa aji, Ingyar ni kanj uko'o? e-ē, I kanj ru, I fu ti Ingyar ni kanj uko'o. ⁸Unu si iyi ni ani byek agbiy ikyi nyi go, "Nder, I si mi kyim ingyar Uko'o nem ka ubar no, i sa kong sab umbuk kam u sa ba." ⁹I kanj ru anyi, ukem na angyar jijak na akab ni mba, ingyar tsi ni fu Ijon ni na Amuy Ikpam lang. Kam ingyar ni zing fu jijak Uma ni Ikpam, futi Ijon. ¹⁰Yar kyuk ibe ni Ijon ni luk kar agbiy ni Ikpam ba yak agbonu, Uma ni Ikpam mi nder utsom, angyar nu utsom teng mi ku mi ye itsep. ¹¹Angyar ni kanj uko'o ye Ukuk ni Imusi ni byek umbuk ilang ni Ikpam mi luk aking ba yak ibe ni Ijon. ¹²U na sem ye udab nu kpir ilang nu ukpir, Ijon ba tam itam ugbo ni Ilijah, si iyi ni go i sa ba wo. ¹³Ingyar ni sem ye utong ni wuk, i zak atong. ¹⁴I sa kwe ukep nu mbyang ye aji tem? Ukep nu wo sem lok alemshi ni mi gyek igyek ibam, ine zer ine, ine zer ine ¹⁵kam luk cwigo, 'Iyi wi ufang kyo ubung na ru, unyak ko. Inwu igya nu ukpu, kam u ki mbak ro ko. ¹⁶Ijon ba I ji uji ko, amwa atok ko, kam bo go, 'I ye ushop abi. ¹⁷Igbi ni Ingyar ba mi ji, mi mwa, kam bo go, Nder, Ingyar ni ji ukyim ye Ingyar umwa, iyo na angyar ni kuk agando ye angyar ni kong agbiy abi! 'Kam afong itam ni ingyar nu umwe mi kyok ayi mang. ¹⁸Kam Iyesu yar mi fab akwe ni i ni tam itam atem anyi wo aji bo yang udab bo ko. ¹⁹Ubyak sa kam ru uwi angyar ikwe ni Ikorazin! Ubyak sa kam ru uwi angyar Ibethsaida! Itam atem na atam ikwe ru, ana kwe tam akwe na Ityre ye Isidon zizi, bo sa ki teng atung kam yang udab kpa kam. ²⁰Ikpam sa nder imbok ni Ityre ye Isidon ukyu ni ikpo aluk futi uwi. ²¹Uwi angyar ni Ikapernaum u tang go Ikpam sa kwe ru tso ka Uma nyi aking mang? Iyo, Ikpam sa kyim ru kyu ka umbuk utsom. Aji itam utem na ani kong ime ru, ana kwe kong ikwe ni Isodom izizi, bo sa ker anyi ba yak ayeno. ²²Kam i mi kanj ru go ukyu ni ikpo aluk, a sa nder imbok ni Ikwe ni Isodom futi uwi. ²³Ba yak umbuk nuwo, Iyesu luk go, "I ndep Izino Ada, Uwi Ikpem

nu ugbak ye iseu, aji u kwe agbiy neye tan angyar nu umwe ye usong, kam kwe kan angyar ni ni song inyatsi ko, lok alemshi. ²⁶ε-ε, Ada, unu si inya ni sab uwi ayi no. ²⁷Agbiy jijak Ida nem kwe na I yi kam. Si Igbi mang i song Ida, si Ida mang teng i song Igbi, yak ye ingyar ni ina shon ni kwe kyok mi. ²⁸Uba ime nem, uwi ni ni nder utsom kung ulab na agbiy abi, I yi sa na ru ikuk atem. ²⁹U ku ulab nem kung kam kpim i me nem, I yi lang anyong andep, iye udab aswi, u sa kam ikuk atem na uzi ru. ³⁰Aji ulab ni i yi na ru lab ko, sem fefe mang.

12

¹I be yi Iyesu kpan tsang usan na akyi ukyu nu Utsi utem. Unyong kuk Akyim itam nyi kam bo seb akyi na aji. ²Kam angyar ni mi tur ukuk akak akak nder kam luk ye Iyesu go, "Nder, Akyim itam no si mi kong inya nu ukuk ni bi ukyu nu Utsi Utem." ³Kam Iyesu beb mi go, "Uker zer inya ni Idavid ni kong ikpeng nu unyong ni kuk mi ye angyar nyi wo? ⁴Ata ni i ni nwu ka Igya ni Ikpam ka kwe uji imbuk na atsi ni Ikpam, na Angyar Ishe Ikpam mang mi ji, kam i kwe ji ye angyar nyi. ⁵Uker zer umbuk ukuk ni Imusi ata na Angyar Ishe ukyu nu utsi utem mi kong igya ni Ikpam, mi gem ukuk nu utsi utem, kam Ikpam nder bo ye ugem ko wo? ⁶Igo na kan ru go Ingyar ni futi Igya ni Ikpam sa anu. ⁷Una song inya ni i ni luk nu, ⁸I yi Ikpam, mi gying nu nder imbok, su una ko', zizi u sa luk nduk angyar ni ni gem inya tsi ko. ⁹Igbi ni Ingyar si Idaadi nu Utsi Utem, ukuk yi si ime nyi. ¹⁰Kam Iyesu nyi anyi nwu ka igya ni Ikpam bo. ¹¹A go na nder ingyar ayi ni shir ugbo su ukem bo. Angyar tur ukuk akak kak beb Iyesu go, "Ukuk ni Imusi kpir go ingyar sa kpung ingyar nu ukyung ukyu nu Utsi utem non?" A'beb akin kam na kuk mi ye gem. ¹²Iyesu kan bo go, "Ayi ukem ru anu ni na ye itan, kam ukyu nu Utsi utem itan nyi yi kpo kyu ikur, i sa nwu wur mi ikur anyi ko? ¹³Ingyar fu ti itan ko? Ni sem akin wo sab ni ana kong atung ukyu nu Utsi utem." ¹⁴Iyesu kan ingyar yi go, "Kuk ugbo no nda." Ikuk nda, kam ugbo nyi sam ser atung mang, lok ugbo nu uwo. ¹⁵Kam Angyar ni tur ukuk akak akak ye wur ka utasu ka kpo'o ata na bo na kuk mi, kam tsem mi. ¹⁶Ata ni Iyesu ni nung song wo, i nyi anyi. Angyar ikwitung mang tur mi ineng, i kpung tser bo jijak. ¹⁷I na bo go, bo sa kong na angyar song mi ko, ¹⁸na agbiy ni Ingyar Uko'o ni Ikpam Azaya ni luk na ba sem anyi go, ¹⁹"Nder Igbi ni igya nem ni i yi ni kyak; I ni I yi ni shon, nu udab nem te mi ye mi. I sa kwe ushop nem fa mi, i sa kan uko'o ni ikpo na angyar nu ukyuk. ²⁰I sa gying adong ko, i sa ki wur ilang ko, ingyar tsi sa wuk ilang nyi ukeng lab ko. ²¹Ukep nu ubukshi gber i sa bwui ko, atseng nu ula umbuk ukok gber i sa nyim ko, kam bo sa song go iyi mi luk ikpo na anyai ni na gbe angyar. ²²Kam angyar nu ukyuk sa kam itsep umbuk ni izi nyi. ²³Bo ka kung ingyar ayi, ni zok ayi, ye nu ushop abi ni kong mi i luk ilang song ko. Kam iyesu kpung tser mi, kam i yar luk ilang, nder ayi. ²⁴Ikwi yi jijak mung kam luk go, "Unu sa si igbi Idavid yi ko kyim?" ²⁵Na Angyar ni mi tur ukuk akak akak ni wuk agbiy ni Iyesu ni kong wo, bo go, "I kok nu mi tar wur ushop abi ye itsep ni Ibeelzebul ni su udeng na ajano." ²⁶Kam Iyesu song agbiy atang bo kam luk go, "Angyar ni ikwe ayi na kuk akyu ka'a, ikwe yi sa sak akam, angyar nu uma ayi na kuk akyu ka'a, uma yi sa beb kyu iseu. ²⁷Isatan na tar wur Isatan, unu i kuk anyong nyi i ka'a. Kam ikyung udeng nyi sa yir inang? ²⁸U na go i yi tar wur ushop abi ye itsep ni Isatan, angyar ni mi tur uwi ineng mi tar wur ushop abi ye itsep usong go? Ni sem akin wo, agbi ru sa luk ru ikpo yi. ²⁹I yi na tar wur ushop na abi ye itsep ni Ikpam, unu kyok go Ikyung Udeng ni Ikpam ba ukem ru kam. ³⁰Ingyar sa kong inang nwu igya ni ingyar itsep ka zu afam nyi, ni i ker kpab mi ye uleg? I na kpab kam i sa kam iyab zu afam nyi igya anyi. ³¹Ingyar ni sa bi tam ye i yi, i mi kpo mi, ingyar na bi bung kyar ye mi, i mi tem isak. ³²I mi kan ru go, Ikpam sa kep awung na ingyar ni na kong abi ye ni i na izi nem, Kam ingyar na luk nduk izi nu Ushop ni Ikpam, Ikpam sa kep awung na mi ko. ³³Ingyar na luk ugbiy abi ikyi ni Igbiy ni Ikpam, a sa kep awung na mi. Ama ingyar ni na luk nduk izi nu Ushop ni Ikpam, Ikpam sa kep awung na ingyar yi ko, agbonu ko umuiki. ³⁴Kong ukyi ni sem atung, awum nyi sa sem atung teng, una kong ukyi na sem abi awum nyi sa sem abi teng, a mi nder song ukyi umbuk na awum nyi. ³⁵Uwi uzung na afang, uwi ni sa abi, kam usa kong inang a luk agbiy atung? Su umbuk abi ni me mu udab kam unu luk wur. ³⁶Agbiy ni ingyar atung mi luk, mi wur umbuk ni itso na atung nu udab nyi, agbiy ni ingyar abi mi luk mi wur umbuk ni itso na abi nu udab nyi teng. ³⁷I mi kan ru go ukyu ni ikpo aluk, angyar sa kan ye unu bo akon abi na bo mi luk wo jijak. ³⁸Umbuk akon no, u sa luk wur anyong no, umbuk akon no teng u sa luk ta anyong no." ³⁹Angyar ni mi kpim ukuk ye Angyar ni mi tur ukuk akak akak kan Iyesu go, "Acica, i shon nu kyok ro ikak." ⁴⁰Kam Iyesu kan bo go, "U si ukep abi ni lang ye ukpir udab ru, u mi gying ikak, i sa kyok ru ikak tsi ko, kwi ikak ni Ijonah, Ingyar Uko'o ni Ikpam. ⁴¹Ata ni Ijonah ni sem imbar ni ikya utem ikyu ita wo, ru ugbo ayi yi Igbiy ni Ingyar sa sem ukyu ita ayon. ⁴²Angyar ni Inineveh sa yir luk angyar nu ukep nuwo ikpo, bo sa luk ta bo. Aji bo yang udab ibe ni Ijonah ni kan bo uko'o ni Ikpam wo, kam nder Ingyar ni futi Ijonah sa anu. ⁴³Igbila ni na Udeng ikwe ni Isheba ikpang ni iseu wo, sa nyi uyir luk ta ukep nu ikpo. Aji i wur ikyuk nu utasu ukpam mang ba ni ba wuk umwe nu Udeng Isolomon, nder Ingyar ni futi Isolomon sa anu. ⁴⁴Ikpeng ni ushop abi na wur anyong ni ingyar, i sa kar umbuk na uwom mang, kar gying umbuk ni na tem ikuk anyi, kam i sa kam ko. ⁴⁵Kam i sa luk go, 'I sa ser isem ka igya nem ni i ni wur anyi ba.' I na ser isem ba kam ba nder igya yi a zate par par, kong sab sab. ⁴⁶Isa kwe ushop abi tsi ni ni bab futi iyi, jijak bo sa ba sem igya anyi. Ikwi nyi ni ingyar yi sa bab fu ite ni isem. Sa sem ru ugboyi ye ukep na abi nuwo. ⁴⁷Ikpeng ni Iyesu ker mi luk agbiy neye, Iya nyi ye amba nyi ba yir utasu go na luk ugbiy ye mi. ⁴⁸Ingyar ayi kan mi go, "Nder, Iya no ye amba no su utasu mi gying na luk ugbiy ye mu." ⁴⁹Ama Iyesu luk ye ingyar yi ni ni kan mi wo go, "Ayi si iya nem, ayi sa amba nem?" ⁵⁰Kam i nda agbo ka utso na akyim itam nyi go, "Nder, Aneye sa aya nem, ye amba nem!" ⁵¹Ingyar ni na tam inya ni sem udab ni ida nem, ni sem Ikpamgbak, ingyar yi su umba nem alam ye akab, ye aya nem."

13

¹Ukyu yi Iyesu wur igya anyi kyu ka unu nu ukung utem ka sem anyi. ²Ikwi na angyar ba kyar mi anung, i nyi nwu ka umbuk na awar ka sem anyi, ikwi yi yir atseng nu ukung yi. ³Kam Iyesu kan bo agbiy ikwitung mang umbuk nu ukep. Iluk go, "Ingyar ni wo ibok wur ka ni ka sur ikyu. ⁴I sur ikyu yi, atsi far ukeng utso ayi, anue ba kyor jok. ⁵Alang na agyu tsi far umbuk na ago, anyi bo kam itsu gbuiy anyi ko. Ni i yar ni mwa aro, aji itsu anyi gbuiy ko wo, ⁶Usur go na tso, ufam kwi tsem bo aji anu alang ye ikob, a wom kpu mang. ⁷Atsi kpo umbuk na atab itasu. Atab yi dep tso tab bo. ⁸Alang tsi kpo unbuk itsu atung, kam bo ba mba alang agyu ham mang, atsi ifan ayi, atsi akam ata, atsi ikam ka ikur. ⁹Ingyar ni na ye utong ni wuk, i zak atong. ¹⁰Afuk ni Iyesu ba luk ye mi go, "Aji kong u mi luk agbiy ye ikwi umbuk nu ukep?" ¹¹Iyesu kpir kan bo go, "Ikpam na uwi iyab nu wuk song atan nu uma ni Ikpam, kam aneye wo, sa akin ko. ¹²Unu sem akin aji, ingyar ni na sem ye usong, Ikpam sa na mi yak anyi, ni song ka ubar. Kam ingyar ni ni lang ye usong, Ikpam sa kwe wur inu ushi ni sem ye mi wo. ¹³Sem akin, wo i mi luk ye bo umbuk nu ukep mang, bo ni nder inang gber, bo sa nder te ko. Bo ni wuk inang gber bo sa wuk te ko, usong yi lang. ¹⁴Ilang nu Uko'o na Azaya ni luk ikyi bo ba sem anyi, i go, "U si mi wuk unu kam u sa wuk song ko, usi nder inya unu, u sa nder song ko. ¹⁵Udab na angyar neye kpo ifeb keng, bo kpir na kpim inya tsi ko, bo bi na nder ye ayi bo, bi na wuk ye atong bo, ko na wuk song ye udab bo, kam na bo yang udab bo, ni I yi akpung tser bo. ¹⁶Atung sa ayi ru aji a nder, ye atong ru, aji awuk agbiy ni i mi luk. ¹⁷Anyi i mi kan ru go angyar ni kan uko'o ni Ikpam ye angyar ni sem gaga ye Ikpam gying na nder inya nu uwi ni nder mi kong wo, kam bo nder ko, ye inya nu u ni uwuk mi luk wo, kam bo wuk ko. ¹⁸U zak atong nu u wuk ineng nu ukep ni ingyar ni ka ni ka sur ikyu wo. ¹⁹Ingyar na go iwuk akon ni Ikyung Udeng ni Ikpam ye ukuk nyi kam i wuk song ko wo, Isatan sa ba kwe wur ikon yi kam kong mi i kep awung. Unu si alang na agyu ni ni far ukeng utso ayi wo. ²⁰Alang na agyu ni ni far umbuk ago wo si i yi ni ni wuk kam ikpeng yi iku mi ye udab ate, ²¹ni i lang ye ikob wo, ikuk udab ifeb ushi aro mang. Utsom ye ubyak na ka ba wo, ikyi ni ilang ni Ikpam yi wo, agbonu mang ikpo kam. ²²Alang na agyu yi ni far umbuk atab ni itasu wo, unu si ingyar ni wuk ilang ni Ikpam yi kam udab nyi ka fu umbuk afam nu utasu nu ye ubang ni itso ndep nyi tap ikon ni Ikpam yi, i ba lang ye awum. ²³Alang na agyu ni kpo umbuk itsu atung wo, si ingyar yi ni wuk ilang ni Ikpam yi kam wuk song. Iba dep tso wum awum atsi ifan ayi, atsi akam ata, atsi ikam ka ikur. ²⁴Iyesu kwe ukep ayi ba yiyak. I luk go, "Ikyung Udeng nu Uma ni Ikpam sem lok ingyar ka kor ikyu atung ibok nyi. ²⁵Ikpeng ni angyar yi mi na ula wo, ingyar ukar nyi ba kwe isu alem abi kwe kor ukem ni ikyu yi, kam nyi inya nyi. ²⁶Ikpeng na agyu ba mwa tso yar na wum wo, isu na alem abi yi mwa tso teng. ²⁷Agbi ni igya ida ni ibok yi ba luk ye mi go, 'Ida Uma, Ikor ikyu na agyu atung ikong, kam kong inang i nder isu na alem abi mwa lok bo kor aro?' ²⁸I kan bo go, 'Ingyar nu ukar nem i kong ugbiy nu.' Agbi ni igya nyi beb mi go, 'U shon go ni ka wok alem yi far ise?' ²⁹Ida ni ibok yi go, 'Iyo. Aji una kong akin, usa sep ikyu tsi far ise' iyi. ³⁰Mgbab bo na bo dep tso agber ka yak ibe ina bui ikwi wo. Na ka yak ibe yi, i sa kan angyar ni itam na bo, "Tam ubar nya wur isu na alem na abi wo a kpab bo kwe ka kwi ula, kam na nya agyu kpab ka ta mi uluk. ³¹Kam Iyesu kwe ukep ayi ta ba yiyak. I go, "Uma ni Ikpam sem lok isu na akpiy ni ingyar kwe kor ikang nyi. ³²Isu ukyi nu zing futi isu na agbiy jijak. Ina dep tso kam, i mi bak futi ikyi ni ikang jijak. I ba dep ser ukyi, na anue ba mwe abir bo umbuk ambyang nyi. ³³Kam Iyesu kan bo ukep ayi yiyak. "Ikyung Udeng nu Uma ni Ikpam sem lok umu ni mi kong uji imbuk mi ndep wo. Akab na kwe mi ushi aro atser ye umu nu uwo umbuk ifam ibui ita, Iyeast yi sa kong uji imbuk yi sa ndep ser utem mang. ³⁴Agbiy neye jijak Iyesu luk umbuk ukep ye ikwi na angyar yi. I mi luk ugbiy tsi ka ga mang ko, se umbuk nu ukep. ³⁵Unu sem akin ni ilang na angyar ni kan uko'o ni Ikpam sa ba sem anyi, a byek lo go, "I sa buk unu nem luk ukep mang. I sa luk agbiy ni sem lok atan yar kyuk ita nu utasu. ³⁶Iyesu nyi zuk ikwi yi nwu ka igya. Afuk nyi ba kam mi kam beb mi go, "Kan ro ineng nu ukep ni isu alem ikang tang wo. ³⁷Iyesu kpir kan bo go, "Ingyar yi ni kor isu uji atung wo si Igbi ni Ingyar; i yi Iyesu agboni. ³⁸Ikang yi su utasu; isu na uji atung sa angyar ni na sem Uma ni Ikpam. Isu na alem si angyar ni na sem utso ni ingyar abi-Isatan, ³⁹Ingyar ukar yi ni kor isu alem abi wo si Isatan. Ibe ni ana bungkar uji yi si ikwi nu utasu, angyar ni itam yi sa acinda. ⁴⁰Ata na ani bung kyar asu na alem abi kwe kwi ula wo, sa sem ru ukyu yi ikwi nu utasu. ⁴¹Igbi ni Ingyar sa kyim acinda nyi ba bung kyar agbiy jijak ni mi kwe abi ba, ye angyar ni mi kong abi. ⁴²Bo sa kwe bo ta nwu ka ula utem, anyi bo sa ki gbo iyar bo anyi. ⁴³Kam angyar ni kong atung sa lan lok usur Uma nu Udeng ro, Idaro Ikpamgbak. Ingyar ni na ye utong ni ina wuk, i zak atong. ⁴⁴Uma ni Ikpam sem lok inya ni itso ni ingyar ni kwe tan. Ingyar yi ni kam mi wo, ikwe tan ikangtang. Umbuk udab ute i ka kyor agbiy nyi gyaji jijak kam ba gya umbuk yi. ⁴⁵Yiyak Uma ni Ikpam sem lok ingyar nu ugya mi gying inya atung ni ye anang ham mang ni gya. ⁴⁶I ni kam mi wo, i ka gyaji agbiy nyi jijak kam ba gya inya yi ni sab mi udab wo. ⁴⁷Yiyak Uma ni Ikpam sem lok ileg ni ikpengi na a kwe ta ukung, kam i kuk akya ye agbiy ikyu ikyu. ⁴⁸Ikpeng ni ingyar ta ileg yi na gbuiy ileg yi ba atseng kam wo, i sa kyu sem ise a kyak ana atung ta umbuk ni ifam, kam ana abi ye i sa kyor far ikong. ⁴⁹Sa sem ukyunu ikwi nu utasu. Acinda sa ba kyak wur angyar ni mi kong abi ukem na angyar ni mi kong atung. ⁵⁰Bo sa kwe bo ta nwu ula nu utem umbuk na bo sa kiy agbo iyar bo anyi. ⁵¹I beb bo go u wuk song agbiy neye no, bo kpir, "E-en." ⁵²Kam Iyesu kan bo go, "Angyar ni kpim ukuk ni na kwe anyong nyi tam ukuk ni Ikpam, i sem lok ingyar ni ye Igya nyi kam kwe wur agbiy atsu ye agbiy ashi umbuk itso nyi yi." ⁵³Ikpeng ni Iyesu ni luk kam ukep nyi nuwo, i nyi umbuk yi go. ⁵⁴Kam Iyesu nwu ba utsab ni Ikwe nyi, kar kpim bo agya ni Ikpam ni ishi. Ikwi nyi, angyar nyi mung kam luk go, "Ikok nu ni iyi ni song mi mwe mwe, i kam ukyunu umwe nu aji ni i mi kong agbiy ni bek ayi ukyunu wo? ⁵⁵Iyesu nu si igbiy ni Ikok ni mi kam agya wo ni? Iya nyi si Imeri ni? Amba nyi si Ijem, ye Ijosep, ye Isimon, ye Ijudas ni? ⁵⁶Amba nyi akab sa aneye ni? Kam unu ikok nu kam itsep nyi nu aji?" ⁵⁷Angyar ni ikwe Iyesu, bi mi kyar ye itam nyi jijak. Kam Iyesu kan bo go, "Ingyar ni kan Uko'o ni Ikpam sem ye usur umbuk jijak, kiw ri ikwe nyi ni i lang ye usur. ⁵⁸Iyesu kong agbiy ni for ayi ikwe nyi gbuiy ko, aji bo lang ye ukpir.

14

¹Ibe yi Udeng Utem Iherod, Ukep nu udeng ni Irom wuk uko'o ni Iyesu. ²Ikan agbiy igya ni go, "Unu si Ijon ni na Amuy Ikpam; I yi fui wur ukpu ba kam agbo. Unu inya ni kong kam i sa tam agbiy ye itsep aking wo." ³Unu si Iherod yi ni kuk Ijon kuk igya na amuy ikyi ni Iherodias, uwa umba ni Ifilip. ⁴Aji Ijon kan mi go, "I kong ida ni i ni kwe uwa umba ni kpo lo igya wo." ⁵Izizi Iherod tsem mi kpan kiy, kam i kyir asi na angyar, aji a kwe mi go i si Ingyar nu Uko'o ni Ikpam. ⁶Kam ukyu ni Iherod ni buk uji ye umwa nu ukyu na bo ma mi wo, igbi ni Iherodias yi nyak igyek ukem na angyar sab Iherod udab ham mang. ⁷Unu kong Iherod mui unu go igbi yi na beb aji ji, i sa na mi. ⁸Iya ni ka kanmi uma go i luk go, "Na mi ikyi ni Ijon ni na Amuy Ikpam umbuk nu ikpam ikpak anu." ⁹Inya ni igbi yi ni beb wo kong udab Iherod atang induk, kam su unu ni i ni mui lo ayi na angyar jijak anyi wo, i na ilang go a ka sep ikyi Ijon ba na mi. ¹⁰Ikyim ka sep ikyi ni Ijon igya na amuy. ¹¹A ka kung ikyi ni yi umbuk ni ikpam igbak ye ba na igbi yi, kam i ye ka na iya ni. ¹²Akyim itam ni Ijon ni wuk aking wo, bo ba kwe anyong ni ka inyion. Isem ni Akyim itam ni Ijon ba kwe ugbiy yi kan Iyesu. ¹³Ni Iyesu ni wuk unu wo, I ni anyi ka nwu awar ka umbuk nu ucukpa ni. Ni ikwi ni wuk aking wo, bo tur mi ineng ye akyi wur akwe tang. ¹⁴Kam Iyesu ba ubar bo ba kam ikwi ham mang. Inder bo ye ayi ni imbok, kam kpung tser bo umbuk kyung bo. ¹⁵Ikpeng nu usurji wo, Akyim itam ni ba kam mi kam luk go, "Umbuk nu sem ukpam ye uma, usur si ila, kan ikwi yi na bo nwu kar akwe na gying inya ji agbo bo." ¹⁶Iyesu kan bo go, "Ni ikwi yi ni ka aji? Uwi gying inya na bo na bo ji. ¹⁷Bo kan mi go, "I sem ye abi nu uji imbuk akyong ye akya afan mang." ¹⁸Iyesu kan bo go, "Kwe abi nu uji imbuk ye akya yi na mi ba anu." ¹⁹Iyesu kan ikwi yi go bo kyu sem iseu umbuk na alem anyi. I yir kwe abi nu uji imbuk akyong ye ikya afan yi, kam i mui ayi tso ka Ikpamgbak kyip Ikpam anyi kam kuk beb kwe na Akyim itam ni na ka na ikwi yi. ²⁰Bo ji zer jijak, kam agber ni ni si wo, bo kyor far me agbuiy ikur ka-afan. ²¹Angyar ni ji uji yi bo yak afan kyo akyong, alam mang, bo fak akab ye alemshi yak anyi ko. ²²Ikpeng yi mang ikan akyim itam ni go bo nwu awar gbu ka uzi, ni i ikyim ikwi na angyar ni. ²³Ni i ni kyim ikwi yi ni kam wo, i tso ka ideng gbak ka kyip Ikpam anyi icwi ni mang. Ifeb yar na kep go wo, i ker ugbak anyi ucukpa ni mang. ²⁴Awar ye akyim itam ni ka yak ukung ukem, kam itsang ye ushop na awar yi utsom ibung mang. ²⁵Ikpeng ni ikyeg wo, Iyesu ka ba kam bo ukung anyi mi ka ikyi na amuy, ²⁶Na bo nder mi ka ikyi na amuy wo, asi kuk bo ham mang. Atsi luk go "Sa akpusu," bo ki ta ilang hang. ²⁷Iyesu yir kpir imwa mang luk go, "Ukuk udab! Si I yi! Usa kyir asi ko." ²⁸Ipita kpir kam kan Iyesu go, "Da'adi, na su uwi, kan mi na ba ikyi na amuy teng." ²⁹Iyesu luk go, "Ba." Ipita ni wur awar anyi lem tep kyu ukung yar ka ye akyi ikyi na amuy, mi ba ni i ba tur Iyesu. ³⁰Ni Ipita ni nder itsang ye ushop mi kpang awar wo, asi ba kuk mi. Ata ni iyar mi la kyu amuy wo, "Iki wur ilang go, "Da'adi, gbe mi!" ³¹Iyesu dep ibe ko, i nda ugbo ni yir kuk kwe Ipita, kam luk ye mi go, "U dab alo no zeng zeng mang, aji kong u ka'a udab?" ³²Ikpeng ni Ipita ye Iyesu ni nwu ka awar wo, itsang yi swiy cap. ³³Kam akyim ni Iyesu umbuk awar anyi, ni wob Iyesu kam luk go, Anyi ni, Uwi si Igbi ni Ikpam. ³⁴Ni bo ni gbu ka uzi kam wo, a kwe gbu ba ikwe ni Igannesaret. ³⁵Angyar anyi ni nder song Iyesu wo, bo kyim angyar ye uko'o fer umbuk jijak go Iyesu sa anu. Bo kung angyar ni ni kyim jijak ye ba na mi. ³⁶Bo nung mi go bo shon na yak ugbo akyung nu utar ni, ani ni yak wo, bo kam utser.

15

¹Kam Angyar ni tur ukuk akak akak ye Angyar kpim ukuk ni Ijerusalem ba kam Iyesu. Bo go, ²"Aji kong Akyim itam no mi nder tsi ukuk na angyar ukong? Bo mi mui agbo sab sab kam bo sa ji uji ko." ³Iyesu kpir kam kan bo go, "Kam Uwi fa, aji kong umi gem ukuk ni Ikpam ikyi nu ukuk na angyar ukong?" ⁴Aji Ikpam go, "Una Ida ru ye Iya ru usur," kam go, Ingyar na jong ida ni ye iya ni, angyar yi sa tsem mi." ⁵Kam uwi go, "Ingyar ni na luk ye ida ni ye iye ni, "Aji inya ni i na kwe na ni na mbak mu, na agbonu ser una ni na kwe ni Ikpam," ⁶ingyar yi sa na ida ni usur yak ko. Unu u mi nder tsi ilang ni Ikpam ikyi nu ukuk na angyar ukong. ⁷Uwi angyar ubang! Azaya luk anyi mang ikyi ru umbuk uko'o ni ni I ni na go, ⁸Angyar neye mi na mi usur unu mang, kam udab bo sem ukpam mang ye mi. ⁹Uwob bo lang ye umbak ubar nem, aji agbiy na bo mi kpim wo su ukuk na angyar." ¹⁰Iyesu zer kyar ikwi ba anung ni kam luk go, "Uzak atong wuk ugbiy ni go na luk nu, kam nu song ineng ni. ¹¹Inya ni na nwu unu mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam ko, si inya na wur unu ni ingyar mi kong ingyar yi sem ye ugem ubar ni Ikpam." ¹²Kam Akyim itam ni Iyesu ba kam Iyesu kan go, "Usong go ugbiy nu uni luk nu wo udab nduk Angyar ni tur ukuk akak akak?" ¹³Iyesu kpir kam kan bo go, "Ukyi jijak ni Ida nem Ikpam ni zeng ko, a sa sep wur mi ikop ni." ¹⁴Mgbab bo mang, bo sa angyar ni zok ayi. Ingyar ni zok ayi sa kong inang kwe ingyar ni zok ayi ukeng, jijak bo sa kpo kyu ikur." ¹⁵Ipita kpir kan Iyesu go, "Kan ro ineng nu ukep nu." ¹⁶Iyesu luk go, "Uwi wuk song ineng nu ukep nu ko?" ¹⁷U nder ko go inya ni una kwe ji unu mi nwu ka imbar kam ka kpan wur ka ukyak ko?" ¹⁸Agbiy (akon), ni mi wur unu, wur ser udab i ba. Aneye sa agbiy ni mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam. ¹⁹Agbiy neye jijak mi wur udab ba: utang na abi, ingyar atsem, utseng akuk ye uwa ko ulam ni ingyar, indar, uzu, ison anyi, ingyar aluk. ²⁰Aneye sa agbiy ni mi kong ingyar sem ye ugem ubar ni Ikpam. Ni na ji uji kam agbo abeleng, lang ye ugem ubar ni Ikpam. ²¹Kam Iyesu ye Akyim itam ni, ni ka utsab ni ikwe ni Ityre ye Isidon. ²²Ago na nder Igbila ayi ingyar ni Ikanaan, wur ikwe anyi ba mi ta ilang go, "Nder imbok nem Da'adi, Igbi ni Idavid; ushop abi na igbi nem akab utsom ibung mang." ²³Iyesu kpir da mi ilang ko. kyim itam ni ba nung mi go, Tar mi ni ni, i mi na ro utsom ye ilang ata mang." ²⁴Kam Iyesu kpir kan bo go, "Ikpam kyim mi ka ime ingyar tsi ko; kwi angyar nem Israel ni yim lok atan." ²⁵Igbila yi ni ba kep ubar ni Iyesu kam luk go, "Daadi, mbak mi." ²⁶I fong unu kan mi go, "Asab ni na kwe uji na alemshi a kwe ta agbi agbur ko." ²⁷Igbila kpir go, "E-en, Da'adi, agbi na agbur mi shak agber ni far iseu umbuk ni ida uma mi ji wo." ²⁸Kam Iyesu kan mi go, "Agbila, udab alo no bak kam. I sa kong ata nu uni shon." Kam igbi ni akab yi tser ri ikpeng yi mang. ²⁹Kam Iyesu ni

ka anung nu ukung utem ni Igalilee. I kwe tso ka ideng gbak ka sem anyi. ³⁰Ikwi na angyar ka ba kam mi. Bo kung angyar ni kpu akyi, ye angyar izok ayi, ye angyar ni ndak unu, ye ani bui akiy, ye angyar ukyung tsi ikwiyung mang ni ifak song ko. Bo kyor bo ba Iyesu ubar, kam i kpung tser bo. ³¹Ikwi na angyar yi nder akiñ wo, bo mung go angyar ni ndak unu luk ilang, angyar ni kpu akiy, nyi ka, ani kpu akyi nyi uyir mi ka, angyar ni zok ayi si mi inder. Bo ndep Izi ni Ikpəm na angyar Israel. ³²Iyesu zer kyar Akyim nyi kam kanj bo go, "Imbok kuk mi kenj kam, ye ikwi na angyar nu, aji bo sem ye mi kwi ikyu ita kam bo ji inya tsi ko. I shonj na kyim bo nyi unyong akiñ mang ko, bo sa ka kpo usung ukeng iyi." ³³Akyim nyi luk ye mi go, "Umbuk tsi anu ni i na kam uji ni na zer ikwi na angyar nu wo lang." ³⁴Iyesu beb bo go, "Usem ye abi nu uji imbuk amang?" Bo go, "Akyong-fañ, ye ikyu ushi aro." ³⁵Kam Iyesu kanj ikwi na angyar yi go bo sem iseu. ³⁶I yir kwe abi nu uji imbuk akyong fañ ye ikyu ushi yi, ni i ni deng Ikpəm wo, i kuk abi ni imbuk yi beb kwe na Akyim itam nyi. Akyim itam nyi kwe na ka ikwi yi. ³⁷Angyar yi jijak ji uji yi izer. Kam agber uji yi na bo ni bung kyar me agbyi akyong fañ. ³⁸Angyar ni ni ji uji yi alam afañ kyo anyi, afak akab ye alemshi ko. ³⁹Kam Iyesu kyim ikwi na angyar yi nyi kam bo nwu awar ka utso ni Imagadan.

16

¹Angyar ni mi tur ukuk akak akak ye angyar mi te-ate ye ba kyar nder mi go ni i kyok bo ikak tsi akpa-Ikpəm. ²Kam i kpir kanj bo cwigo, "Ubwi usurji wo, Umi luk go, 'Usur ayeno sab, aji akpa-Ikpəm te par mang.' ³Kam ukpokyu go na fañ u go, 'Ikpəm ikyim ayeno, aji umbuk kep kpeb mang.' Usong ata nu una kanj ata usur mi kyok akpa-Ikpəm, kam u kanj song inya ni na kong ubar nu ko. ⁴Angyar abi ye angyar indar ni mi tam abi mi gying ukyok ni ikak, kam ukyok ni ikak tsi sa lang; kwi mgbang ukyok ni ikak ni Ijona mang." Kam Iyesu ndeb nyi zuk bo nyang nyi inya nyi. ⁵Akyim itam ni Iyesu nyi ba utsouwo, kam kep awung na abo kung uji imbuk. ⁶Iyesu kanj bo cwigo, "U nder sab anyong ru mwe mwe ye anangfuk na angyar mi tur ukuk akak akak kyar ye angyar mi te-ate ye. ⁷Akyim itam ni Iyesu tang udab bo ye akyu go, "Si ugbiy ni iyi ni kung uji imbuk ko wo." ⁸Iyesu song utang bo kam i luk cwigo, "Uwi angyar ni ye udab alo ushi, aji kong umi tang ye akyu kam luk cwigo, "Si ugbiy nu uni kung uji-imbuk ko wo?" ⁹Bo wur anyionj yi ye imwa, anyong nyi nyak bo mang ye unu ma bo bar ye ugbiy nu. Abo luk ilang ye inyar tsi ko, aji asi kuk bo yak anyi. ¹⁰U tang song ye uji imbuk atso akyong ne i ni na angyar afañ kyo akyong kam agber umbuk agbuiy amang nu u ni kyor? ¹¹Nonj ko uji imbuk atso akyong-fañ na angyar afañ kyo anyi, kam uni kyor agber umbuk agbuiy ikwitung wo ko?" ¹²Aji kong u wuk song ko go agbiy ni mi kanj ru su umbuk uji ni umbuk ko? U kuk sab ikyi ru ye anangfuk na angyar ni mi tur ukuk akak-akak, ye angyar ni mi te-ate ye." ¹³Kam abo ka wuk song go imi luk sa anangfuk uji-umbuk mi ndeb-tso ugbak wo ko, si go a kuk sab ikyi bo ye ukpim-kpim na angyar mi tur ukuk akak-akak ye ane mi te-ate. ¹⁴Isem nyi, i kyok anyong nyi ukyu tsi mang yak na anyar afañ na abo si nwu ka ikwe tang. ¹⁵Abo ka kanj afuk nyi na ye, kam bo kpir ra ko. ¹⁶Ni Iyesu ni nwu ka utso ni Ikaesarea Ifilippi wo, i beb akyim itam nyi go, "U tang go angyar mi luk cwigo igbi ni ingyar sa a yi ro?" ¹⁷Abo luk cwigo, "Atsi luk cwigo, Ijon ni mi na amuy Ikpəm wo; atsi go, Ilaja; atsi go, Ijeremia, no ko ingyar ayi ukem na angyar ni mi kanj uko'o atung ni Ikpəm." ¹⁸I kanj bo cwigo, kam uwi luk cwigo i yi si ayiro? ¹⁹Ipita kpir kanj mi go, "Uwi si Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpəm ni ye uzi." ²⁰I kwi nyi, Iyesu ba kyok anyong nyi ye Akpi nyi ikur-ka-ayi, ikpeng ni abo si ji uji, kam i fab boanyi, ata ni abo lang ye ukpir, ye udab atser ne abo kpir ye anyar ni ni nder go, i fui anyionj kam ko wo. ²¹Iyesu kanj bo, "U ka ko aji-ji utasu anu umbuk na anyar ni sem anyi, ka kanj uko'o atung na anyar jijak. ²²Ikpem sa gbe anyar ni na kpir, kam mgab ru nu na bo amuy Ikpem. Inyar ni na kpir ko Ikpem sa ndok inyar yi ka ula." ²³Iyesu kpir kanj mi go, "Atung si uno, Isimon igbi ni Iba-Jonah, aji su umwe ni ingyar kanj mu agbiy nu ko, su usong nu umwe ni Idaadi Ikpəmbak ikanj kyok mu. ²⁴Kam I yi teng kanj mu cwigo u si Ipita, kam si ikyi ni ikuk-utem nu wo ni i yi na mwe iku ni angyar Ikpəm. Itsep ni Isatan sa kwi ni i yer tsek mi ko. ²⁵I sa na mu ukuk nu Uma ni Ikpəm. Inya usong ye nu una kpab ta utasu anu, a sa kpab Ikpəmbak teng, kam inya usong ye nu una sonj ta utasu anu, asa sonj ta uma Ikpəmbak teng." ²⁶Kam Iyesu fab akyim itam nyi go abo sa kanj ingyar tsi go iyi si Ingyar Ugbe yi ko. ²⁷Yar ibe yi, Iyesu mi kanj akyim itam nyi go sem keng mang go ni i yi sa tso ka Ijerusalem, ka mwa utsom ham mang ime na angyar ukong ni igya ni Ikpəm, ye adeng ni Ishe ni Ikpəm, ye acica nu ukuk ni Ikpəm, kam abo sa tsem mi, a kwe mi nyionj kam ukyu ni ita nyi wo isa fui nyi anyionj anyi. ²⁸Kam Ipita ye mi ka ikang dong, kam fab mi cwigo, "Nder! ukyu ugbiy nu sa ker ba mu anung ko, Idaadi; I yi sa kpir go ugbiy nu kong ba ye uwi ko." ²⁹Iyesu sam kanj Ipita, "Nyi mi anung anu imwa dep, Asatan! U si ikuk utem ni yir tsek mi ukeng, aji utang no su umbuk agbiy ni Ikpəm ko, su umbuk agbiy na angyar mang." ³⁰Kam Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Ingyar ni na shonj ni tur mi ineng, i sa bi anyong nyi-a mgbab agbiy atang nyi, a kung ukyi-umui-tsang nyi ba tur mi ineng. ³¹Ingyar na go ni gbe uzi nyi, I sa yim mi, kam ingyar ni na yim uzi nyi ikyi nem, I sa gbe uzi yi. ³²Sa mbak ingyar aji, ni ina kam itso nu utasu jijak kam yim uzi nyi? Sa aji ni ingyar na Ikpəm a yang uzi nyi?" ³³Igbi ni Ingyar sa ba umbuk nu usur ni Ida nyi ye acinda nyi. Kam jonj ini na ko ayiyo agbo ni itam nyi. ³⁴Na anyi i mi kanj ru, uwi atsi ni yer sem anu, usa kpu ko, se u na nder Igbi ni Ingyar na si kyu ba ye ikyung undeng nyi.

¹⁷Isem ni ukyu ikyong-yi ni kpanj nyi wo Iyesu kwe Ipita, Ijem ye Ijon umba nyi, kam ye bo tso nyi ideng gbak. ²Ikpəm ka kuk Iyesu yang bo ayi. Ikabar nyi lanj sem lok usur, kam utar nyi anyong lanj sem lok atar. ³Abo go na a nder wo Imusi ye Ilaja kyu ba ta ake ye mi. ⁴Ipita kanj Iyesu cwigo, "Daadi, sab ni ini sa anu wo, una shonj, iyi sa kong atanj ata anu, ayi ano, ayi, ini Imusi, kam ini Ayi wo ini Ilaja." ⁵Ni iker mi luk ilang wo, a go na nder abung ute pek-pek kyu tsek bo, a wuk ilang wur ba umbuk abung yi luk cwigo, "Unu si igbi ni ishonj nem, ni i mi te udab ye mi. Uzak utong wuk mi." ⁶Ni akyim itam ni Iyesu ni wuk akiñ wo, abo kyir asi far kep ikabar iseu. ⁷Kam Iyesu ba yak bo agbo luk cwigo, "U nyi uyir,

usa kyir asi ko." ⁸Kam abo sam na nder wo, a nder ingyartsi yak ko, kwi Iyesu icwi nyi. ⁹Ne a sir ideng-gbak anyi kyu ba wo, Iyesu kanj bo ilang nu ukuk go, "U sa kanj ingyar tsi ugbiy nu kam ko se ibe ni Igbi ni Ingyar na fui wur anyion kam." ¹⁰Akyim itam nyi beb mi cwigo, "Aji kong kam angyar kpim ukuk ni Ikpam ye, luk cwigo, sem keng mang go Ilaja sa tam ubar ba?" ¹¹

¹²Kam i kanj ru, Ilaja tam ubar ba kiy kam abo nder song mi ko. Abo sam kong inya ni abo ni shonj ye mi. Ru ugbo ayi yi, Igbi ni Ingyar sa ba mwa utsom ime bo." ¹³Kam akyim itam nyi wuk song go i luk si Ijon ni mi na Amuy Ikpam wo. ¹⁴Ubwi ni ani nwu ba ukem ni ikwi angyar wo, ingyar ayi ba ime nyi, ba far akpeneng ubar nyi luk cwigo, ¹⁵"Daadi, nder imbok ikyi igbi nem, i mi kpo usung kam mi kpo iseu ilung ikwitung mang. Ibe tsi imi kpo ula ye uyang. ¹⁶I ye mi ba ime na akyim itam no kam a kpung bo mbak ti." ¹⁷Iyesu kpir kanj bo go, "Uwi ukep ni mi kong abi, ye ukep ni lang ye udab alo, i sa sem ye ru gang inang? I sa kuk udab ye ru gang inang? Kwe mi ba na mi anu." ¹⁸Iyesu fab ushop abi yi, kam i wur mi anyong. Igbi yi tser umbuk ni ukyung nyi yi. ¹⁹Kam akyim itam ni Iyesu tanj ka ime ni Iyesu ka beb mi go, "Aji i kong ni eyi ni tar usi abi yi wur song ko wo?" ²⁰Iyesu kanj bo go, "Si go udab alo ru sem ushi mang. Na anyi nyi, i mi kanj ru, ko uni ye udab alo ni zeng lok awum na akpiy, usa kanj ideng nu go, 'Wur anu ka agu,' kam i sa nyi, inyatsi sa bek ru ayi nu una kong ko. ²¹Kam ukyu ajano nu mi wur nyi mang ko, se una kyip Ikpam ye unu asi. ²²Ni abo ker sem ikwe ni Igalilee wo, Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Ingyar ayi sa kwe Igbi ni Ingyar na angyar, ²³kam abo sa tsem mi, kam ukyu ni ita nyi wo, i sa fui anyion." Imbok sam ba kuk akyim itam nyi. ²⁴Na abo ni nyi ba Ikapernaum wo, angyar ni mi ku igando igya Ikpam ba ime ni Ipita kam go, "Icica no ker i na anang na igando nyi?" ²⁵I go, "E-en." Ni Ipita ni nyi uma wo, Iyesu tam ubar luk ugbiy ye mi go, "Unu utang aji, A'simon? Utang go adeng ni utasu anu mi ku igando bo ime na ayi? I mi ku i me na angyar ikwe nyi nonj ko angyar ukyuk?" ²⁶Ni Ipita ni luk go, "Ime na angyar ukyuk," Iyesu kanj mi go, "Unu kyok cwigo, angyar ni ikwe mi ta agando ko. ²⁷Kam wo i sa kong kam ni ingyari ni mi kuk agando wo sa gem ukuk ko, kyu ka ukung utem, ka ta ipia, ikya nu ubar nu una kuk wo, fong unu nyi kwe wur anang anyi ka ta agando no ye unem anyi."

18

¹Kwe da ibe ko, akyim itam ni Iyesu ba beb Iyesu go, "Ayi sa fu utem jijak umbuk usem ikyung udeng ni Ikpam ugbak agu?" ²Iyesu zer igbi alemshi ba kwe mi lo ukem bo, ³kam luk cwigo, "Na anyi nyi, i mi kanj ru, se una yang udab ru ba sem lok igbi alemshi nu, iyab sa lang nu una nwu ka uma ni Ikpam ugbak agu. ⁴Ingyar ni na na ikyi iseu lok igbi ushi nu mi na wo, umba yi sa sem utem fu ikyung udeng ni Ikpam ugbak agu. ⁵Ingyar ni na ku igbi alemshi ukyunu, izi nem, i ku si i yi. ⁶Kam ingyari ni na kong igbi alemshi ukyunu ni i ni kpir izi nem ni kpo umbuk agbi abi, sa sab izizi ni ana tsonj mi ikok utem isang kwe ta kyu usur utem nu ukung utem. ⁷Ubyak sa anu utasu umbuk ni ibe ni ukpo! Sem keng mang ni ibe nu ukpo sa ba, ubyak sa kam umba yi ni na na ukpo yi ba wo! ⁸Na si ugbo no ko akiy no na kong mu nu kpo umbuk agbiy abi, kuk mi kor jang ta ikong, sa sab fu izizi ni una nwu uma ni uzi ye ikak ayi, fu nu ana kuk mu ta ka igya ula nu utsom umuiki ye agbo no afanj ye akiy afanj teng. ⁹Ayi no na kong mu nu kpo ukeng na abi, fe wur mi ta ikong. Sa sab ni u nwu uma nu uzi ye awum eyi ayi, ye ni una ye bo afanj agber kam ka tsom igya ula nu umuiki. ¹⁰Umbuk usem ru usa nder tsi alemshi ko. I mi Kanj ru ni usong cwigo uma Ikpamgbak acinda bo mi sem ma ye Idaadi Ikpam anung. ¹¹Aji Igbi ni Ingyar ba ni iba gbe ini ni iyim wo." ¹²U mi tang uno go inang? Ingyari ni ye atanj ifanj ayi, kam ayi ka yim, i mi zuk ani akam-anyi ka ikur ka akyong-nyi neye kar mi gying kar ina ayi ni yim wo ko? ¹³Kam ina kam mi, na anyi-nyi i mi kanj ru, i mi deng mi futi ane akam-anyi ka ikur ka akyong-nyi ni ni yim ko wo. ¹⁴Su ugbo ayi mang, Ida ro Ikpam shonj ni agbi nyi tsi a bey iseu ko. ¹⁵Umba no na gem mu ugbiy, ka kyok mi ugem nyi afanj ru mang. Ina wuk mu, u kong sab usem ru kiy. ¹⁶Kam ina bi ni wuk mu, gying ingyari ayi ko afanj, kam nu umbuk ilang na angyari afanj ko ata, ilang na anyi sa ba wur. ¹⁷Ina a bi ni wuk, ye ugbiy yi ka ime ni iku na angyari Ikpam. Ina bi ni wuk iku na angyari Ikpam jijak, ser i tam ye mi ugbo ni ingyari ni i song agbiy ni Ikpam ko. ¹⁸Anyi nyi imi kanj ru, inya ni una kpap ta utasu anu si uyi ni ana kpap ta Ikpamgbak. Kam inya ni una sonj ta utasu anu, si ru uyi ni ana sonj ta Ikpamgbak agu. ¹⁹Jijak i mi kanj ru go, angyari afanj na kyar kpir ye akyu umbuk ni inyatsi ni ana beb utasu anu, Ida ro nu ugbak agu sa kong na bo. ²⁰Umbuk na angyari afanj ko ata na kyar anyi izi nem, I si ukemtang bo." ²¹Kam Ipita ba kanj Iyesu go, "Da'adi, umba nem sa gem mi ilung imang kam i ni kep awung na mi? Se na yak ilung ikyong-fanj?" ²²Iyesu kanj mi cwigo, "I yi kanj mu go ilung ikyong fanj ko, si ilung ilung akam ata ka-ikur ubwi akyong fanj. ²³Ikyung udeng ni Ikpam sem agbo ni udeng ayi ni shonj go ni i nder afong itam na angyari itam nyi. ²⁴Kam ni i yar ye umba ayi wo, a kwe igbi ni itam ayi ni kuk mi akang na anang afanj kyo ikur, i mbak ti ni ina kung na ingyari ikyi nyi. ²⁵Ni sem akiy wo, ingyari ikyi nyi na ilang nu ukuk cwigo, a kuk igbi itam nyi yi kyar ye uwa nyi, ye agbi nyi jijak ka gyaji kam ni i kam anang nyi anyi. ²⁶Igbi yi wuk akiy wo, i kyu far akpeneng ye unung-nung go, "Da'adi, kuk udab yer bang mi, i sa kung mu anang no jijak." ²⁷Imbok ba kuk Ida uma nyi, i kwe akang yi kep awung na mi, kam mgbab mi nyang nyi. ²⁸Igbi ni itam yi ka kam iyo nyi ayi na akang nyi ime nyi, ifanj ayi. I kuk mi mbor agbo isang go, "Na mi akang na anang nem ni umi ku mi wo." ²⁹Iyo nyi yi kyu far akpeneng iseu ye unung go, "Nder imbok nem, kuk udab, isa ba namu anang no ri na." ³⁰Iyo nyi wuk mi ko. I na angyari itam kuk kwe mi ka kam igya amui, i sem anyi suk ni ina kung kam anang nyi yi. ³¹Ni ayo nyi ni mi ye mi tam ituk ni nder ukyu nu agbiy nu wo, bo bab udab. A nyi ba ime ne ida uma bo ba fak kanj mi uko'o nu ugbiy yi ni ni kong wo jijak. ³²Kam Ida uma ni igbi ni itam yi zer mi kam kanj mi cwigo, 'Uwi igbi uma ni ye udab abi, iyi kep awung akang nem na mu, aji u nung mi. ³³Una nder imbok iyo no, kam kep awung na mi teng ata ni I yi ni kep awung na wo aji sa kong?" ³⁴Ida uma nyi bab udab ham mang kam kuk mi na angyari ukuk bur mi sab sab, na mi ni i kung kam ikang yi jijak. ³⁵Ru ugbo ayi yi ni Ida ro Ikpamgbak na kong na ru, uwi ingyari ni na bi ni kep awung na umba nyi wur udab no atang."

19

¹Ikpeng ni Iyesu ni luk kam akonj neye wo, I nyi ka ukyi ni ikwe ni Igalilee ye Ijudea, ukem ni ukung ni Ijordan. ²Ikwi ni angyar tur mi ineng, kam i kpung tser angyar ni ye ukyung jijak. ³Angyar ni mi tur ukuk akak akak ye ba kyar nder mi, luk cwigo, "Sa sab ni ingyar na tar wur awa nyi ikyi ni ko aji kyur ugem yi?" ⁴Iyesu kpir kanj bo cwigo, "U sa ker zer go, I yi ni ni kong ingyar wo kong bo alam ye akab kyuk ita nyi?" ⁵Kam i luk yak go, 'Ikwi nu ugbiy nu ina alam wo sa nyi zuk ida nyi ye i ya nyi ba kyar ye uwa nyi, kam ayi afanj sa sam ser anyong ayi?" ⁶Ni si akinj wo abo si afanj yak ko, a si umong anyong ayi go. Ni sem akinj wo inya ni Ikpam na bung kyar ituk kam, ingyar tsi sa kuk bo sak yak ko." ⁷Bo beb mi cwigo, "Aji kong kam Imusi na ilang nu ukuk go i ka nya itida kam ba tar mi wur?" ⁸I kanj bo cwigo, "Si ugbiy ni udab a tser ru ni Imusi mgbab ru nu tar wur awa ru, asang ko wo, kyuk ita nyi i sem akinj ko." ⁹I yi kanj ru, ingyar ni na tar wur uwa nyi, se na si ugbiy ni utseng a kuk ko, kam ka kpo akab ashi i ka su utseng. Kam alam yi ni ni kpo akab yi na ani tar wur wo teng, kuk su utseng mang ye akab yi." ¹⁰Akyim itam ni Iyesu kanj Iyesu go, "Unu na si usem nu uwa ye ulam, i sa sab izizi ni ingyar sa kpo akab ko." ¹¹Kam Iyesu kanj bo cwigo, "Sa angyar jijak mang ni sa kpir ukpim nu ko, kwi ra ani Ikpam na mgbab go a kpir." ¹²Aji angyar tsi kpu ineng ba kyuk ri ikyim ni iya bo. Atsi si angyar i kong bo kam abo sa kpu ineng wo. Yiyak, angyar tsi ishonj na kong anyong bo kam abo ka kpu ineng ta ikyung udeng ni uma ni Ikpam. Uwi ni na ku song ukpim nu ser i ku mi." ¹³Kam abo bung kyar alemshi ikwi mang ba ime nyi ni ikyuk bo ugbo ikyi, kip bo Ikpam nu Ukwi ni Ikpam a kyu bo anyong, kam akyim itam nyi fab tar alemshi ye go a sir isem. ¹⁴Iyesu kanj bo go, "Umgbab alemshi neye na abo a ba ime nem, aji ikyung udeng na uma ni Ikpam si ani alem nu ukyu nu wo." ¹⁵Kam i kyuk bo ugbo ikyi i sa nyang nyi. ¹⁶Nder, ingyar ayi ba ime ni Iyesu kam luk cwigo, "Acica, aji kyur atung yi ni i yi na kong kam ini kam uzi nu umuiki ugbak agu?" ¹⁷Iyesu kanj mi go, "Aji kong umi beb mi ugbiy ikyi ni inya ni ni sem atung? Si inya ayi mang i sab, kam una shonj nu u nwu ka umbuk nu uzi nu umuiki, ngang tur ukuk ikur ni Imusi ni na wo." ¹⁸Ikok yi go, "Ukuk song ye?" Iyesu go, "Sa tsem ingyar ko, sa na uwa ingyar ko, sa zu uzu ko, sa kpir agbiy isonj mang ko, ¹⁹na ikyi iseu ubar ni ida no ye iya no, kam shonj ingyar ukyi no ugbo ni ushonj anyong no." ²⁰Igbiy utsang yi kanj mi go, "Unu jijak i yi mi tam kyuk ru ushi nem. Kam si aji yak?" ²¹Iyesu kanj mi cwigo, "Una shonj nu usem gaga, nyi ka gyaji afam nu utasu nu uni sem ye mi jijak, kwe ka na angyar utsom, kam nu ukam itso nu uma ni Ikpam kam uni ba tur mi ineng." ²²Ni igbi utsang yi ni wuk agbiy ni Iyesu ni luk kam jijak wo, i nyi ye imbok udab nyi aji i si ingyar ni ye itso ham mang. ²³Iyesu kanj akyim itam nyi go, "Na anyi-nyi, i mi kanj ru, sa bek ayi kam ingyar itso ni nwu uma ni Ikpam. ²⁴Yiyak, i mi kanj ru, i sab fu izizi ni inakurmi a nwu iwong ni ineng iliki ye ni ingyar itso ra nwu uma ni ikyung udeng ni Ikpam-Ugbak agu." ²⁵Na akyim itam ni Iyesu ni wuk akinj wo, abo mung, kam luk cwigo, "Kam ayiro go sa kam ugbe?" ²⁶Iyesu sam nder bo kam luk cwigo, "Ayi-lang ni ingyar nuwo, i bek ayi kenj kam, kam ime ni Ikpam i bek da ayi ko." ²⁷Kam Ipita kpir kam luk cwigo, "Nder i yi atsi nyi zuk agbiy jijak kam ba tur mu ineng. Kam sa aji ni ina kam?" ²⁸Iyesu kanj bo go, "Ni anyi-nyi imi kanj ru, uwi ni ba mi tur mi ineng wo, umbuk nu usem na ashi ni ibe ni Igbi ni Ingvar na ba kyu sem ikung udeng nu usur nyi wo, uwi teng sa kyu sem umbuk ni itagne nu udeng ikur ka afanj, u sa luk ikpo ye atsu ikur ka afanj in Israel wo." ²⁹Ingyar ni na nyi zuk agya, amba akab, ye alam, ada, aya, agbi, ye itsu ta si izi nem, isa kam agbo ni itam nyi ubui ifanj, kam ikwi nyi Uzi nu umuiki. ³⁰Angyar ikwitung ni sem ubar agbonu sa ba sem isem, kam ani isem ye sa ba sem ubar.

20

¹Song cwigo, ikyung udeng nu uma ni Ikpam sem lok Ida ni ye ibok, ni ini wur ikyek ka mi kar gyeng angyar ni ana ba tam mi itam ibok nyi. ²Ni iri tam ubar mui lo unu ugya ye angyar itam ni ubar umbuk ni itam nu ukyu ayi, a denarius ayi teng, ikyim bo ka yar itam ikang anyi. ³Ifeb dong, ikpeng na ala kab,i wur nyi yak, i ka kam angyar itam atsi yer sem ibam ni abo lang ye itam. ⁴I kanj bo go, 'Uwi teng uba nyi ka tam mi itam kam inya ni na sab mi isa na ru,' Abo kpir nyi ka tam. ⁵Yiyak, iba nyi ubui nu utanj kpang wo yiyak, ye ikpeng nu usur si atep kpang ata wo, i ka kong ru ugbo yi. ⁶Nu usur si go ni la wo i ba wur nyi yak ka kam atsi ni lang ye itam. I beb bo go, 'Aji kong u mi uyir sem anu nduk ibe itsang iseu mang?' ⁷A kanj mi go, 'Aji ingyar tsi ba bung ro itam ko wo.' I kanj bo go, 'Uwi teng, u ba tam mi itam ikang nem.' ⁸Ibe ba gang na sak go wo, ida ibok yi kanj ingyar ukyim nyi go, 'Zer angyar ni i tam mi itam ye ba na a ku anang ni itam bo, yar ye ingyar ikwi nyi ka yak ye ingyar nu ubar. ⁹Ni angyar ni ba ikpeng nu usur si go ni la ka ba ni iku anang itam nyi wo, ko ayi yiro ku anang ni itam ni ukyu ayi; a denarius ayi. ¹⁰Ubu ni ane ni ka ikyek ba wo, a tang go ayi sa ku anang futi angyar aye, kam a bung ku anang ni itam ukyu ayi jijak bo.' ¹¹Ni a ku kam anang bo jijak wo, abo yar nying anying go. ¹²A go, 'Ani iri ba isem ye, tam, umbuk utepkpang ayi mang, ye iyi ni iri tam fufu kam ye ufam anyong, aji kong u bung na ro anang ugbo ayi mang.' ¹³Kam ida ni ibok yi kpir kanj ingyar ayi anyi go, 'Abe, i yi gem mu umbuk tsi ko. I kpir ye akyu umbuk anang ni itam nu ukyu ayi ko?' ¹⁴Ku inya ni ini si uno kam nyi inya no. Si inya ni i yi ni shonj a na na angyar itam ni kwi-kwi nu ata ni ini na ru wo.' ¹⁵I sa kong song ni ana kong inya ni udab nem ni shonj ye afam ni i yi ye mi wo ko? No ko u nder mi ayi abi aji i kong atung wo? ¹⁶Sem akinj wo, ingyar nu ubar sa ba ser ingyar ni ikwi-kwi, kam ingyar ni kwi-kwi sa ser ingyar nu ubar. ¹⁷Ni Iyesu si mi tso ka Ijerusalem wo, I zer kwe akyim itam nyi ikur ka afanj ye ka ikang utso ayi, ni a si mi i ka wo, i kanj bo cwigo, ¹⁸'U nder, i si mi tso ka Ijerusalem, kam ni a kwe Igbi ni Ingvar na wur ka ime na adeng ni ishe Ikpam ye acica ni Ikpam. Abo sa luk ta mi ikpo na asa atsem mi' ¹⁹kam abo sa kwe mi na wur ka ime na angyar ukyuk na abo kong mi ser induk ayi, bur mi, kam kwe ni kam ukyi ni umui-tsang. Kam na ba ukyu ni ita nyi wo i sa fui wur anyionj. ²⁰Kam iya na agbi ni Izebedee ba ime ni Iyesu ye agbi nyi. I kyu keb wop mi kam beb bi i nya ayi. ²¹Iyesu beb mi cwigo, "Inya ni umi gying wo si aji" Akab yi kanj mi go, "Na ilang no nu ukuk go, agbi nem na afanj nu wo, na ayi asem ugbo utung no, kam inu

uwo a sem ugbo no nu ukye, ikyung udeng no ugbak agu.²² Iyesu kpir luk cwigo, "U song inya nu umi beb nu ko. U kwi nu una mwa ukyu nu utsom yi ne i yi na mwa ubar nu wo kiy?" A kan mi go, "Bo kpir." ²³I kan bo cwigo, "U tsom nem u sa kong song nu u mwa. Kam nu una sem utung nem no u kye nem wo u yi si inya ni i yi na na ko, u yi si ani angyar ni Ida ni tam ubar kong lo bo kiy." ²⁴Akyim itam ni ikur ni si wo ni wuk ake yi wo, a bab udab ye amba bo na afan ye. ²⁵Kam Iyesu zer bo ba kan bo cwigo, "Usong go adeng nu utasu mi ndab angyar ni ineng bo na wuk bo, ani akong nu ubar ye mi kyok itsep na a wuk bo keng mang." ²⁶Kam a sem keng mang na sem ukyu yi ukem ru ko. U do sem go, una mi gying iyab nu ukong nu usem ubar, u sa tam lok igbi ni igya. ²⁷Yiyak, ingyar ni na gying ni i yi a sem ingyar ubar, i sa sem igbi ni igya ru. ²⁸Ata ni Igbi ni Ingyar ba go na a wob mi ko, i ba ni itam na angyar, ye ni i kwe uzi nyi na, na gbe angyar ikwi mang. ²⁹Ni a ni wur ikwe Ijeriko wo, ikwi ni angyar tur bo ineng. ³⁰Kam a bo nder angyar ni zok ayi afan sem ukeng ikang utso ayi. Na ani wuk go Iyesu si kpan tsang wo, abo ta ilang zer go, "Daadi, Igbi ni Idavid, nder imbok ro." ³¹Kam iber na angyar fab bo, kan bo go bo swiy cap. A sam ta ilang ser ihong mang go, "Daadi, Igbi ni Idavid, nder imbok ro." ³²Kam Iyesu yer sem cim, kam yer zer bo go, "U mi gying go i kong ru aji?" ³³A kan mi go, "Daadi, nu u fong ayi ro." ³⁴Ni imbok ba ti mi itseb wo, Iyesu ka yak bo agbo ayi. Ri ikpeng yi mang ayi bo fong kam a tur mi ineng.

21

¹Iyesu ye akyim itam nyi ba anung ni Ijerusalem, ni a ni ba yak Ibethfage, anung ni ikwe ni Olives, anyi Iyesu kyim akyim itam nyi afan, ²kan bo cwigo, "U ka ikwe nu ubar ru wo, una nwu aro, usa nder inakurmi na ani tson lo, ye igbi nyi. U son kwe bo ba na mi." ³Bo na beb ru ugbiy, u kan bo go, 'Ida uma go ni kong itam anyi.' Ru ubwi yi mang umba yi sa kwe na ru nu ye ba na mi." ⁴Unu kong kam ni inya ni angyar uko'o ni Ikpam ni luk go sa ba kong ra akin. I luk cwigo, ⁵"Kan agbi akab ni Izion go, Nder, Udeng ru si iba ime ru, I si Ingyar ina ikyi iseu, I tso si inakurmi, Ye igbi nyi alam ni ker ushi." ⁶Akyim itam ni Iyesu nyi ka kong ru ugbo ni ini kan bo go a ka kong wo. ⁷A kwe inakurmi yi ba ye igbi nyi kam kyor a tar bo mbya mi anyi, kam Iyesu kyu sem anyi. ⁸Ikwi na aneye tar atar bo ukeng, atsi tar amwa ikyi ye aza ni itok. ⁹Kam Ikwi na angyar ni iri ka ubar ye ani iri mi tur mi isem ye mi bur igba luk cwigo, "Hosanna(ugbe ro ba ka agbonu) si i ni Igbi Idavid! Atung si i ni ingyar ne ni ba izi ni Ikpamgbak. Ndeb izi ni Ikpam ugbak agu!" ¹⁰Ni Iyesu ni nwu kyu Ijerusalem wo, ikwe itsuk, angyar jijak mi beb go, "Unu sa ayiro?" ¹¹Ikwi kpir kan go, "Unu si Iyesu Ingyar Uko'o ni Ikpam ni ser ikwe Inazareth ni Igalilee wo." ¹²Iyesu nwu ka igya ni Ikpam utem. Itar wur angyar jijak ni mi ba mi gyaji afam igya ni Ikpam wo. I ndok afam bo kur iseu ye anang na abo mi yang ye umbuk asem na angyar ni mi gyaji alutsu nu uma. ¹³I kan bo go, "A byek lo go, 'Igya nem si umbuk ni Ikpam akyip, ' kam u ba kong mi ser umbuk ni angyar uzu mi ba kyar anyi.'" ¹⁴Kam angyar ni ni zok ayi ye ane ni bui akiy ba kam mi igya ni Ikpam utem anyi kam i kpung tser bo. ¹⁵Kam na adeng Ishe Ikpam ye acica nu ukuk ni Ikpam ni wuk uko'o ni agbiy ni bek ayi ni i mi kong wo, ye ni a ni mi wuk alemshi ni mi ta ilang igya Ikpam mi ndeb izi ni Ikpam go, "U ndeb si Igbi ni Idavid," Udab ba ta bo induk. ¹⁶Abo luk go, "U wuk ugbiy na angyar neye mi luk wo?" Iyesu kan bo go, "E-en! kam u ker zer go, "Undeb atung ni Ikpam sa wur ba unu na alemshi ye ani ker ye akyang imwe unu ye?" ¹⁷Kam Iyesu nyi zuk bo wur ikwe anyi ka Ibethany ka tsa anyi. ¹⁸Ubwi ni ukpokyu kpam kpam ne iser ba uma tang wo, unyong kuk mi. ¹⁹I nder iti nu umungur ukeng utso gu. I gbu ka anyi, kam i nder awum anyi ko kwi ra amwa mang. I luk ye umungur yi go, " Uwi nu sa wum awum yak ko umuiki." Ri ikpeng yi mang, iti nu umungur yi wom kpu. ²⁰Ni akyim itam nyi ni nder akin wo, asi kuk bo kam a go, "Iti umungur yi nyi wom kpu uyir mang inang?" ²¹Iyesu kpir kam kan bo go, "Na anyi i mi kan ru, una ye udab alo kam a bam ugbiy ushi kak kak ko, usa kong kwi inya ni ini kong iit umungur yi mang ko, U sa kong song nu ukan ideng nu wo go, 'sep nyi anu ka kpo ka ukung utem,' sa sem akin. ²²Aji kyur inya yi nu una beb umbuk Ikpam akyip, una kpir ye udab no agber, u sa kam." ²³Ni Iyesu ni ba igya ni Ikpam utem wo, Udeng ni ishe Ikpam ye ada ukong ye ba ni i si mi kpim agbiy wo kam luk go, "U kam itsep yi aji kam u ka mi kong agbiy ni mi bek ayi ukyu nu wo?" ²⁴Iyesu kpir kan bo go, "I yi sa beb ru ugbiy ayi teng. Una kan mi, i yi sa kan ru umbuk ni i ni kam itsep anyi mi kong agbiy neye wo." ²⁵Amuy Ikpam ni Ijon - i kam mi aji, ime ni Ikpam non angyar?" A luk ucwi ye akyu go, "I na luk go i kam ime ni Ikpam, i sa kan ro go, 'Aji kong uni kpir ye mi ko.'" ²⁶I na luk cwigo, 'I kam ime ne angyar,' i kyir ikwi nu asi aji jijak bo nder Ijon go i si ingyar mi kan uko'o atung ni Ikpam." ²⁷Kam abo kan mi go, "I song ko," I yi teng kan bo go, "I yi gber sa kan ru umbuk ni ini kam itsep nem anyi mi kong agbiy neye wo ko." ²⁸Unu u tang go inang? Ingyar ayi ye alem afan. I ka ime inu ubar wo go, 'Agbi, ka tam mi itam ikong ayeno.' ²⁹Igbi yi luk go, 'I sa ka ko,' kam i ba yang udab nyi ba nyang nyi. ³⁰I kok yi ba ka ime ne igbi nu ukeb ifan wo ka luk ru ugbiy yi. Igbi yi kpir kan mi go, 'I sa ka, ada,' ikwi nyi i ka ko. ³¹Ukem na alem afan neye, usong tam inya ni ida nyi ni shon? A go, "I ne ubar wo." Iyesu kan bo go, "Na anyi i mi kan ru, angyar mi kuk agando ye akper sa tam ubar nwu uma ni Ikpam na ru." ³²Aji Ijon ba ime ru ye ukeng ni te par par, u kpir ye mi ko. Kam angyar agando ye akper kpir ye mi. Kam uwi, ni uni nder agbiy ni ini kong wo, u ba yang udab ru nu ukpir ye mi ko. ³³U zak atong wuk ukep ayi yiyak. Ikok ayi sem anyi, ingyar ni ye itsu ham mang. I kor adumbu anyi, kam gu u-ndok fer mi deng, mbya umbuk ni ina mi kan amuy adumbu nyi anyi, i mweye umbuk ni ina mi yer anyi nder fer ibok yi, kam kwe na angyar na mi tam umbuk ibok adumbu yi umbuk na anang. Kam nyi ka ukjuk ukpam mang. ³⁴Ibe ni itam adumbu atam ba gang, i kyim akpi nyi ba ime na angyar ibok anyi na kung adumbu ka na mi. ³⁵Angyar ni mi tam ibok yi wo, kuk ukpiy ikok yi ayi bur, tsem umba nu uwo, kam nyu ine uwo ye akyung. ³⁶Ida ni ibok yi kyim ikwi ni atsi futi ane ubar wo ka yiyak, angyar yi ngang na a tam bo ri ata ni a tam ane ubar wo. ³⁷Ida ibok yi ba kyim igbi nyi ka anyi mi tang go, 'A bo na nder igbi nyi, abo sa na mi usur agbo.' ³⁸Ubwi na angyar itam ye ni nder igbi ikok yi wo, akan akyu go, 'unu si ingyar ni na ji ikpon yi, uba ni tsem mi kam ni ibok yi ser udo.' ³⁹A ba shar mi wur ikang anyi ka bur tsem mi. ⁴⁰Na agbonu, ingyar ibok na ba, i sa kong inang ye angyar itam ibok anyi?" ⁴¹A kan mi go, "I sa tam abi

mang ye bo, kam kwe ibok yi na wur angyar tsi na a tam ibok anyi, angyar ni na na anang ni ibok yi ikpeng ni ina ma gang ukung-kung kam wo.⁴²Iyesu kan bo go, "U sa ker zer ner umbuk ilang ni Ikpəm go, 'Ikyung na angyar ni mi mbye igya ni kyak zuk iseu wo, ba sam ser ikyung nu utep ni igya. Unu ser si ime ni Ikpəm. I sa agbiy ni bek ayi mang."⁴³Ni sem akind wo, i mi kan ru go, a sa kwe nyi ikyung udeng ni Ikpəm ime ru kwe na ka ikwe ni na tam inya ni gang anyi. ⁴⁴Ingyar usong ye ni na fan kpo umbuk ni ikyung nu, i sa beb sak atso-atso. Kam ingyar ni ikyung nu na kpo kyak mi, i sa kar nduk mi."⁴⁵Ni adeng ni ishe ni Ikpəm ye angyar ni mi tur ukuk akak akak ni wuk ukep nu wo, asong go i mi luk sa ayi. ⁴⁶Ni bo mi ngang na akuk mi wo, ami sam kyir ikwi na angyar, aji a kwe mi go i si Ingyar ni kan uko'o atung ni Ikpəm.

22

¹Iyesu luk ye bo yak umbuk ukep go, ²"Ikyung udeng ni Ikpəm sem lok udeng ni kong uji ye umwa nu uwa ashi ni igbi nyi. ³I kyim akpi nyi kar zer angyar ni ini zer bo go abo ba umbuk uji ye umwa yi wo, kam abo ba ko.⁴Udeng yi kyim agbi ni itam nyi atsi wur ka yiyak, go, 'Kan angyar ni ini zer bo wo go, 'Nder, i tam kam uji jijak kam. I tsem atan ye ame nem kiy. A ba umbuk nu uji ye umwa nu uwa ashi yi go."⁵Kam angyar yi kyuk mi ikyi umbuk nu uzer yi ko. Atsi ka inya bo ikong, atsi ka gying ugya bo mi gya kar. ⁶Atsi kuk agbi ikyim itam nu udeng ta bo iswi kam tsem bo. ⁷Kam udeng bab udab. I kyim a soja nyi ka tsem angyar ni tsem angyar ukyim nyi kam kwi nduk ikwe bo ye ula.⁸Kam i kan akpi nyi go, 'Uji ye umwa yi sem aji mang kam, kam angyar ni iri zer bo go aba wo, ba fo yak ko. ⁹Ni sem akind wo, utso ka ukyar nu ukeng ulab ka zer ingyar usong ye nu una nder kam, go aba umbuk ni uji ye umwa yi. ¹⁰A wur ka zer ko ayi ni ayi bo ni nder, ko ingyar atung non abi jijak ba kyar me igya nu uji ye umwa yi. ¹¹Kam nu udeng yi ni ba ni iba tsung nder angyar yi wo, i nder ikok ayi anyi lang ye utar nu uwa ashi anyong nyi. ¹²Udeng bep mi go, 'Abe, u nwu ba anu inang nu lang ye utar nu uwa ashi anyong wo? I luk fo ilang ko.¹³Udeng yi kan agbi ni igya nyi go, 'U kpap mi ugbo ye akiy ta wur ka umbuk ni ifeb, umbuk ni ana mi ki akiy, gbo iyar anyi wo, ¹⁴Aji, bo sa azer angyar ikwi mang, kam ba ukyak kyak, a sa kyak kwe ushi mang."¹⁵Angyar ni mi tur ukuk akak akak wo ka mbyang ata ni ana kuk kwe Iyesu umbuk agbiy aluk nyi. ¹⁶Kam akyim angyar bo ye Aherodians ka ime nyi. A ba kan Iyesu go, 'Acica, I song go agbiy no jijak sem anyi mang, na afan nyi, umi kpim agbiy ni Ikpəm na anyi. U mi kyuk ikyi no ye ingyar tsi ko. Yiyak nyi umi kyok uka-ka ukem na angyar ko. ¹⁷Sem akind wo, utang go inang? Sab ni ingyar ta agando na Isiza no ko iyo?"¹⁸Iyesu wuk song abi ni sem udab bo kam luk go, "Unu u mi kyar nder mi go inang, uwi ane mi bang kar angyar ye?"¹⁹U kyok mi anang ni umi ta agando anyi wo." A kwe anang ni itam nu ukyu ayi-(adenarius) ye ba na mi.²⁰Iyesu kan bo go, "Unu si ikyi ye izi na ayiro anyi?" ²¹Abo kan mi go, "Ane Isiza." Kam Iyesu kan bo go, "Na Isiza, inya ni si ini Isiza, kam na Ikpəm inya ni ni si ani Ikpəm." ²²Nabo ni wuk akind wo, bo bam kam bo nyi zuk anyi, nyi inya bo.²³Ri ukyu yi mang angyar ni mi te-ate ye ba ime nyi. Aneye kpir ye ukpim ni go ingyar mi fui anyion wo ko. A ba beb mi ²⁴go, 'Acica, Imusi go, 'Ingyar na kpo uwa kam i mba igbi ye akab yi ko, umba nyi kwe akab yi kpo ni mba igbi kyo izi nu umba nyi. ²⁵Amba alam akyong fan sem anyi. I nu ubar wo kpo uwa nyi kam mba igbi ye mi ko, i ba kpu zuk akab yi lo umba nyi nu uwo. ²⁶I nu ukemtang wo teng kong ru ugbo yi, ina ata nyi wo ru ugbo yi, jijak bo akyong fan agber kpo fer akab yi. ²⁷Ni ikwi nyi, akab yi ba kpu teng. ²⁸Na agbonu, ukyu ni ana fui anyion jijak bo wo, akab yi sa sem ani ayiro? Aji a kpo mi fer jijak."²⁹Iyesu kpir kan bo go, "U tok ukum bab, aji u song ilang ni Ikpəm ye itsep ni Ikpəm ko. ³⁰Aji umbuk ufui ni a mi fui nyi anyion wo, iban ye akab ukpo-kpo mi lang. Anyi bo sa sem lok acinda ni Ikpəm.³¹Ba umbuk ikyi nu ugbiy ni ufui nyi anyion wo, u sa ker i zer nder ugbiy ni Ikpəm ni kan ru cwigo, ³²I si Ikpəm ni Abraham, ye Ikpəm ni Izik ye ini Ijakob? Ikpəm si Ikpəm ni akam ko, I si Ikpəm nu uzi." ³³Ikwi na angyar ni sem anyi wuk agbiy akpim nu wo, bo bam ti.³⁴Ni uko'o ba nwu atong na angyar ni mi tur ukuk akak akak ye, go Iyesu bur nyim usong na angyar ni mi te-ate ye wo, a ba bung kyar akyu umbuk ayi. ³⁵Ingyar ayi ni si ingyar ni song ukuk ayiko igya ni ikpo (Iloya) wo, I beb ni ikyar nder mi go, ³⁶"Cica, ukuk ni futi jijak wo su usong ye ukem nu ukuk Imusi?"³⁷Iyesu kan mi go, "Song go sem keng mang ni una shon Idaadi Ikpəm ye udab no jijak, ye uzi no jijak, ye utang no jijak." ³⁸Unu su ukuk nu ubar ni futi jijak.³⁹Kam ukuk nu ukep ifan wo sem ru ugbo yi, 'Sem keng mang go u sa shon ingyar ukyi no ata uni shon anyong no. ⁴⁰Ukuk na aye jijak, ye angyar uko'o ni Ikpəm yer sem anyong ni ana afan neye."⁴¹Na angyar ni mi tur ukuk akak akak ker i kyar sem ituk wo, Iyesu beb bo ugbiy ayi. ⁴²I go, "Ugbiy nu umi tang ikyi ni Ingyar Ugbe wo sa aji? Iyi ahong si igbi ni ayiro?" A kan mi go, "Igbi ni Idavid."⁴³Iyesu go, "Kong inang kam Idavid umbuk Usiy zer mi go Daadi, go, ⁴⁴Idaadi kan Idaadi nem go, "Kyu sem ugbo nu utung nem, se ina kar nduk angyar ukar no ye akiy kam?"⁴⁵Idavid na azer Ingyar Ugbe 'Daadi,' kam i deng inang si igbi ni Idavid yak?" ⁴⁶Ingyar ayi ukem bo kan mi ikon tsi ko, yar ukyu yi ka ubar, ingyar tsi kwi ni na beb mi ugbiy tsi yak ko.

23

¹Kam Iyesu luk ugbiy ye ikwi na angyar kyar ye akyim itam nyi. ²I luk cwigo, "A cica ni ukuk ye angyar ni mi tur ukuk akak akak ye, sem na a kan inya ni ukuk Imusi mi kyok wo. ³Ni sem akind wo, ukong inya ni ana kan ru go, ukong, kam tsung nder bo. Kam u sa kpir ka akiy ni bo mi ka wo ko, aji bo mi kong agbiy na ami luk wo ko.⁴E-en, a mi bung ulab na agbiy ikwitung mang kyak ru ikyi, kam ayi ahong sa mbak fo ru ko. ⁵Agbiy bo ni abo mi kong jijak, a mi kong kam ni angyar nder. Aba ni abo mi fa ilang ni Ikpəm bo anyi, atsung mi utem mang ye utar ni abo mi far anyong teng a tsung mi utem mang.⁶A shon na a sem, usem ni usur ikwi umbuk nu uji ye umwa, ye usem ni itakne ni usur igya ni Ikpəm na angyar nder bo, ⁷ye usem ibam kam na a ku usur ime na angyar.⁸Sa kpir na a zer ru "Icica nu Usur" ko, aji u sem ye Icica ayi mang, jijak ru u sa amba. ⁹U sa zer ingyar tsi utasu anu Ida ko, aji u sem ye Ida ayi mang ni si Ikpəmbak. ¹⁰A sa zer ru 'Icica' ko aji i sem ye "icica" ayi mang, Ingyar Ugbe.¹¹Ingyar ni na go isem ingyar ikyi ru, i sa ba ser igbi ni igya ru. ¹²Iyi ni

na kyok anyong andeb, asa kuk mi kyu iseu. Kam ingyar ni na na ikyi iseu, asa kuk mi tso ugbak.¹³Ubyak su udu, uwi acica ye angyar ni itur ukuk akak akak, angyar ison! U tsek angyar ukeng ni na uma ni Ikpəm. Aji uwi ahong nwu ko, kam u kpir na angyar tsi teng anwu ko.¹⁴Ubyak si udu, uwi acicia ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison, umi nwu agya na akab-akpu mi na ye bo, kam mi kyip Ikpəm udang. U sa kam ukpu ni umuiki.¹⁵Ubyak sa udu, uwi acica ye angyar ni itur ukuk akak akak, angyar ison! Aji ugbo ukung utem ka kar umbuk ikwitung nu ka gying kam ingyar, kam una kam mi kam wo, u kong mi bab gang ni ina ka ula ni ilung ifan ata ni uni sem wo.¹⁶Ubyak su udu, uwi angyar ni mi tep angyar ni izok ayi, nu umi luk go, ingyar ni na ber igya Ikpəm utem, uyi si inyatsi ko. Kam ingyar ni na ber afam-atsi ni igya Ikpəm wo, igem igbem.¹⁷Uwi angyar induk ni ikok-ayi, usong ye fu, afam-atsi ni igya Ikpəm utem non, igya Ikpəm ye afam-atsi ni a kwe na Ikpəm?¹⁸Ingyar na ber itsung, ukwe go si inya tsi ko. Kam, ingyar na ber ishe ni itsung, ukwe go, igem igbem.¹⁹Uwi angyar ni izok ayi, usong ye fu, ishe nu umbuk itsung non itsung ahong ni a ni kong Ishe sem par par?²⁰Ni sem akin wo, ingyar ni na ber itsung, iber kyar ye ishe ni si anyi wo jijak.²¹Ingyar ni ber igya Ikpəm, iber kyar ye afam jijak kyar ye iyi ni sem igya anyi wo.²²Kam ingyar ni na ber Uma ni Ikpəm, iber ikyung udeng in Ikpəm kyar ye Ikpəm ahong ni ni sem anyi.²³Ubyak su udu, uwi acica ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison! U mi na ayi ukem ikur igya Ikpəm ka kaye uta na amwaki, kam umgbab zuk ugbiy utem ahong nu ukuk: - ukuk atam na ga-ga, imbok na angyar ander, ye udab alo anyong Ikpəm. Unu si inya ni una kong, ba go nu uzuk uma nu uwo iseu ko.²⁴Uwi angyar ni mi teb angyar ni izok ayi, uwi kpir nu jok asung ishi ko kam jok inakurmi!²⁵Ubyak sa udu, uwi acica ye angyar ni mi itur ukuk akak akak, angyar ison! Umi multe iyongo ye atsisep ru isu, kam kyir atang zuk abeleng mang.²⁶Uwi angyar itur ukuk akak akak ni i zok ayi, u tam-bar multe iyongo ye itsisep ru atang kam ni isu nyi ate teng.²⁷Ubyak su udu, uwi acica ye angyar itur ukuk akak akak, angyar ison! Usem ugbo na anyion ni a mbya mi sab sab isu anu kam imbar nyi atang si ukeb ni ikam ni ingyar ni nung abeleng.²⁸Ru ugbo ayi mang ye ru, ukyok angyar utasu go u sem parpar, kam udab ru atang ume ye ison ye agbiy abi.²⁹Ubyak su udu, uwi acica ye angyar ni tur ukuk akak akak, angyar ison! U mwe anyion ni angyar ukoo ni Ikpəm, kam mbya anyion ni angyar Ikpəm.³⁰U go, 'una sem ibe ni ada ikwi izizi, uwi sa tam abi bo ni ani tsem angyar ukoo ni Ikpəm wo ko.³¹luk kpir ye akyu go usi agbi ni angyar ni tsem angyar uko'o ni Ikpəm wo.³²U ba kong kam itam abi na ada ru ni kong si.³³Uwi jijak ye ada ru si angyar abi ne bab sem luk usa ni iwu, ata ayi lang ni u wur umbuk ni ikpo ni Ikpəm ni si igya ula.³⁴Ni sem akin wo, nder, i kyim angyar uko'o atung nem, angyar ni ye umwe nem, ye acica. Usa tsem atsi, kam bo ukyi. Kam usa bur tar atsi igya ni Ikpəm ru, fang bo imwa kar akwe akwe.³⁵Kam usa nder afong itam ne utsem ni uni tsem angyar ni mi ka akiy gaga izi nem, yar anyong ne Abel ba yak anyong ni Izakariah igbi ni Ibarakia, ni uni tsem ukem ni igya ni Ikpəm ye itsung ni Ikpəm wo. Aying bo sa sem ikyi ru.³⁶Na anyi imi kan ru, agbiy jijak sa kong ye izung ne agbonu wo.³⁷Ajerusalem, Ajerusalem, uwi ni ni tsem angyar ukoo atung nem kam nyu atsi ni ini kyim ba ime ru wo ye akyung! I lung imang ni i mi ngang ni ina bung kyar ru ata ni ikpi mi bung kyar agbi nyi aba nyi, kam umi kpir ko!³⁸Nder, a kyir zuk igya ru atsang mang.³⁹I mi kan ru, yar agbonu ka ubar, usa nder mi yak ko, suk ni una luk go, 'Atung si ini umba ni ni ba izi ni Ikpəm wo.'

24

¹Iyesu wur igya ni Ikpəm utem si mi nyi. Akyim itam nyi ba na aba kyok mi usab ni igya Ikpəm utem wo.²Kam i kpir kan bo go, "U nder agbiy nu jijak? Na anyi imi kan ru, ikyung tsi sa yir anyong nu umba tsi ko, ni ina bi ni beb kyu iseu."³Ata ni ikyu sem ideng ne Olive wo, akyim itam nyi tan ba kan mi go, "Kan ro ibe na agbiy nu na ba kong? Aji sa sem ikak akyok ni uba no ye ni ikwi nu utasu.⁴Iyesu kpir kan bo go, "U tsung sab anyong ru ni ingyar tsi ba bang ru nu fok ko.⁵Aji angyar sa ba izi nem ikwi mang ba luk cwigo, 'I yi si Ingyar Ugbe yi.' Kam bang wur angyar ikwi mang ka ikang.⁶U sa wuk ume ye ukoo ni ume, Sa kpir nu unu tsuk ru udab ko, aji sem keng mang go unu sa kong; kam ikwi nyi sa ker.⁷Aji akwe sa kpo akwe, akyung udeng sa kpo akyung udeng, Unyong sa kpo, izo utem sa kpo'o ambuk ikwitung mang.⁸Agbiy nu jijak si ita nu ubyak ni imbar ateng.⁹Kam bo sa na ru utsom utem kam jej ani tsem ru. Akwe sa kar ru izi nem.¹⁰Kam angyar tsi sa fan kpo kam nduk izi na akyu, kam kar akyu.¹¹Angyar uko'o Ikpəm ni ison sa wur dab, abang angyar ikwitung nyi umbuk agbiy ni Ikpəm ka fok yim.¹²Aji, agbiy abi a kong na ba ser ihong wo, ishon na angyar ikwi mang sa swi.¹³Kam ingyar ni na kuk udab ka yak ikwi nyi, i sa kam ugbe.¹⁴A sa kan uko'o atung ni Ikpəm nu wo fer utasu na kyok atung ni Ikpəm akwe jijak. Kam jej ikwi ni utasu ni ba.¹⁵Ni sem akin wo, u na nder inya ni Ikpəm ni shon ko ni na kwe u nduk-nduk ba ni Idaniel ingyar uko'o atung ni Ikpəm ni byek go, sa ba kyu sem umbuk atsi, igya ni Ikpəm (uwi ni ni zer wo wuk song),¹⁶angyar ni ni si Judea akyir tso adeng,¹⁷ini ni si itsong ni igya ugbak i sa kyu ba kwe inyasti igya nyi ko.¹⁸Kam iyi ni ni su ufang, i sa ba uma ni iba kwe utar ko.¹⁹Ubyak si i ni akab ni ye imbar ye ani ni ye agbi-alemshi ime ibe yi.²⁰U kyip Ikpəm ru go ni agbiy nu sa kong ibe ni ite ye ukyu utsi utem ko.²¹Aji utsom utem mang ni ker ikong kyuk ni utasu ni sem ba yak agbonu wo, iyo, itsom ni umuiki nu wo sa ba kong yak ko.²²Ukyu ni sem neye na bi ker ko, ingyar tsi sa kam ugbe ko. Kam ta anyong angyar ukyak ni Ikpəm ukyu neye sa ker kyu.²³Kam ingyar na kan ru go, 'nder Ingyar Ugbe yi si unu wo', non 'I sa agu!' sa kpir ye mi ko.²⁴Aji angyar ugbe ni ison ye angyar uko'o ni Ikpəm ni ison sa ba kyok agbiy ni bek ayi, ni na for ayi kam ni a shar nyi angyar ukyak ni Ikpəm.²⁵Nder, i kan ru lo bang ibe yi.²⁶Ni sem akin wo, ana kan ru go, 'Nder, Ingyar Ugbe si ilemkpəm,' sa ka ilemkpəm anyi ko. No ko, 'Nder, isi igya nu wo,' sa kpir ko.²⁷Ata ni uma ni sak ikpang uso ka far ikpang ni iseu wo, si ugbo yi ni Igbi ni Ingyar na ba.²⁸Umbuk ni ikam ni umong na sem anyi akebu mi ka kyar anyi.²⁹Kam ikpang ni ibe nu utsom utem na kpan nyi kam wo, usur sa sam ifeb, ukan sa lan ko, akyor sa ser akpa Ikpəm far kyu iseu, kam itsep ni akpa Ikpəm sa tsuk fer umbuk.³⁰Kam ikak ni Igbi ni Ingyar sa yar kyok akpa ni Ikpəm, kam atsu ni utasu anu jijak sa bur agbo ifang. Abo sa nder Igbi ni Ingyar sa kyu ba umbuk abung ye itsep ye usur.³¹I sa kyim acinda nyi ye ilang

ni ukye nyi fer umbuk, azer kyar angyar ni i ni kyak wur umbuk nu utep anyi nu utasu nu wo fer umbuk jijak yar utso ayi ka kwi utso nu uwo.³² Kpim agbiy umbuk ni ukyi. Ubwi ni imbyang nyi na yar ka amwa wo, u song go alem si anung mang.³³ Ru ugbo ayi yi, una nder agbiy neye jijak kam wo, usong go i si anung, su undok.³⁴ I mi kan ru na anyi, ukeb nu sa kpan nyi ko, se agbiy neye na kong kam.³⁵ Umbuk ugbak ye iseu sa kpan nyi, kam ikon nem sa kpan nyi ko.³⁶ Na su ukyu yi ye ibe yi wo, ingyar tsi song ko, acinda ugbak agu, ye Igbi teng song ko, si Ida mang i song.³⁷ Ata ni agbiy ni sem ibe ni Inoah wo, sa sem ru ugbo ayi yi ye uba ni Igbi ni Ingyar.³⁸ Ru ugbo ayi yi na ani mi ji, mwa, ka iban, ba yak ibe ni Inoah ni nwu awar wo,³⁹ abo song inyatsi go amuy sa a ba ko, suk na amuy ba kyi bo kam bung bo nyi - unu teng si ata nu uba ni Igbi ni Ingyar na sem.⁴⁰ Ibe yi alam afan sa si ulem, a sa kwe ayi zuk ayi isem.⁴¹ Akab afan sa mi kok agyu, asa kwe ayi zuk ayi.⁴² Ni sem akin wo yer tsung, yer i bang, aji usong ukyu ni Idaadi na ba wo ko.⁴³ Kam song unu go, ida uma na song ibe ni ingyar uzu na ba nwu mi igya, isa na sem kpi, i sa kpir na aba zu mi uzu ko.⁴⁴ Ni sem akin wo, uwi teng sem yer kpi bang aji u song ukyu ye ibe ni Igbi ni Ingar na ba ko.⁴⁵ Ukyunu wo, ayiro si igbi igya yi ni ye udab alo, ye umye, ni ida uma nyi ni kwe mi lo ikyi ni uma nyi ni na na bo uji umbuk ibe ni i gang anyi? ⁴⁶Utung si ini igbi uma yi ni ida uma nyi na ba kam mi, isi mi kong itam yi ime.⁴⁷ Anyi, i mi kan ru go ida uma nyi yi sa kwe mi lo ingyar ni na kuk uma nyi ye afam nyi jijak.⁴⁸ Kam igbi nu uma na abi na luk udab nyi go, 'Ida uma nem tsa afu,' ⁴⁹Kam kyu sem mi kyak bur ane aye, kam mi ji mwa tsi ye ayo nyi,⁵⁰ ida uma nyi sa ka ba ukyu ye ibe ni ina song ko.⁵¹ Ida uma nyi sa tsok mi ate ishi ishi, kam sa tam ye mi ugbo ni ina tam ye angyar ison, umbuk ni uko'ata ye iyar agbo.

25

¹Uma ni Ikpam sa sem luk akab ni ikpeng ikur, kwe aturkang bo yi anyi atang ka na a ka kam ulam ni uwa ashi.² Akyong sa anduk mang kam akyong ye mwe.³ Akab ni ikpeng akyong na anduk ye kung aturkang bo kam kung anyii ko.⁴ Ani ye umwe wo, kung aturkang bo kam kung anyii yak anyi.⁵ Ubwi nu ulam nu uwa ashi ni mi dep ibe wo, akyu na ula aji ula kuk bo.⁶ Ni ba yak ukyutang ukem wo, uko'o kpo, 'Nder, ulam ni uwa ashi! uwur ka kam mi.' ⁷Akab ni ikpeng ye ndep nyi uyir zung aturkang bo.⁸ Ane anduk ye luk ye ani umwe ye go, 'Una ro anyii ashi aji aturkang ro si kyu ineng.' ⁹Ani umwe ye luk cwigo, 'Anyii yi sa kwi eyi ye uwi ko, u wur ka ime na angyar ni mi gyaji wo nu u ka gya anyii ru anyi.' ¹⁰Ubwi ni a wur nyi na a ka gya anyii yi wo, ulam nu uwa ashi yi ka ba, alem ne ni yir ibang wo, ye mi nyang nyi umbuk uji ye umwa ni iban yi, kam a kuk usukpi kuk.¹¹ Ifeb jing, ani anduk ye ka ba kwe agbo usukpi go, 'Ida uma, ida uma, buk ro usukpi.' ¹²I kpir kan bo go, na anyi i mi kan ru go, i song ru ko.¹³ U sem kpi bang, aji usong ukyu yi ye ikpeng yi ko.¹⁴ I sem luk ingyar go ni ika ukyuk ukpam. I zer kyar agbi igya nyi kam kwe itso nyi na bo.¹⁵ I na ayi afam ni ikak akyong, umba ni uwo afan, kam ina ini uwo ayi. Ko ayi-yiro kam una ni ni kwi ye asaknyi, kam ikok yi nyi ukyuk nyi.¹⁶ A kwe ibe ko ini ni ku afam akak akyong wo, ka tam ka kam akyong yak anyi.¹⁷ Ru ugbo ayi, iyi ni ni kam afam akak afan wo, kwe ka tam kam afam akak afan yak anyi.¹⁸ Kam iyi ni ni kam ayi wo ka tseng itsu kwe unyi ni ayi wo kwe fa tan lo anyi.¹⁹ Ida uma na alem yi, kwe ikup kam i ka ba ni i fak itso yi ni ni ka bo wo.²⁰ Ini ni ku afam akak akyong wo, kam akyong yak anyi, i luk go, 'Ida uma, una mi una akyong. Nder, i tam akyong yak anyi.' ²¹Ida uma nyi luk ye mi go, 'I na mu ugbo, igbi atung ni mi wuk atong, ulo udab umbuk agbiy ushi. Na agbonu i sa na mu nu nder mi agbiy nem jijak. Ba nwu umbuk udab ate ni ida uma no.' ²²Ine ni ku afam akak afan wo ba luk cwigo, 'Ida uma, una mi una a fan. Kam nder, i tam afan yak anyi.' ²³Ida uma nyi kan mi go, 'I na mu ugbo, igbi atung ni mi wuk atong, ulo udab umbuk agbiy ushi. Na agbonu i sa na mu ni u nder mi agbi nem jijak. Nwu ba umbuk udab ate ni ida uma no.' ²⁴Kam ini ni ku afam ikak ayi wo ba luk cwigo, 'Ida uma, isong go u beg ayi ayi ko, umi wong umbuk ni uni kor anyi ko, kam umi fui umbuk ni uni wo uwo ko.' ²⁵Asi kuk mi ye mu, i kwe ifam no yi ka tseng itsu tan lo mu anyi, nder ku inya ni sa ano.' ²⁶Kam Ida uma nyi kpir kan mi go, 'Uwi igbi ayak agbi, ingyar amwon, usong go imi wong umbuk ni imi kor anyi ko, ye imi fui umbuk ni imi wo-uwo ko.' ²⁷Una song izizi ukwe anang nem ka lo mi ime ni igya anang ni imba, ni ni ba nu izizi isa kam inyatsi ikyi nyi.²⁸ Ni sem akin wo, u fem ku afam yi ime nyi kwe na ka ini ni ye ikur wo.²⁹ Aji uwi ni ni ye mi wo asa yak mu atsi anyi ni igbwui utem. Ini ni lang ye mi wo, ini ushi ni ni si ime nyi wo asa yer kwe nyi ime nyi.³⁰ U kuk igbi na ayak abi yi kwe ta wur ka umbuk ni ifeb, umbuk ni ami ta uko'o ye iyar agbo.³¹ Ubwi ni Igbi ni Ingyar na ka ba umbuk nu usur nyi, ye acinda jijak wo, isa ba kyu sem umbuk ni itagne nu udeng nyi.³² Abo sa bung kyar akwe jijak, kam isa kuk angyar kuk ka'a, ugbo ni ingyar ne mi ta isiy mi kuk atan ye ame ka'a wo.³³ I sa lo atan ugbo utung nyi kam ame ugbo ukye nyi.³⁴ Kam Udeng sa kan ani ugbo utung nyi go, 'Uba, uwi ni ida nem na ru ukwi kam, u ba ji ikpon ni ikyung udeng ni a ni kong lo ru kyuk ibe ni utasu ni yar.' ³⁵Aji una mi uji ubwi ni unyong ni kuk mi; una mi i mwa nu umbyar ni kuk mi; I ba ukyuk kam una mi umbuk atsa; ³⁶I sem ijim mang kam una mi utar; I ikyim kam u nder mi ayi; A ta mi igya amui kam u ba nder mi.' ³⁷Kam ini mi tam atung wo sa go, 'Daadi, ukyu usong ye ni ini nder mu unyong kam ni na mu uji? Non nu umbyar ni kuk mu kam ini na mu umwa? ³⁸I nder mu uba ukyuk aji kam i ku mu? Non ni u ni sem ijim kam ina mu utar? ³⁹Sa aji ni ini nder mu ye ukyung, non igya ni amui kam i ba ime no?' ⁴⁰Kam Udeng sa kan bo go, 'Na anyi imi kan ru, inya ni uni kong na amba nem alem ni ni zeng fu jijak wo u kong na i yi.' ⁴¹Kam isa kan ani ugbo ukye nyi ye go, 'Unyi mi anu, uwi ni ani ta ru nduk unu kam, ka umbuk nuula nu umuiki ni ani kong lo Isatan ye acinda nyi, ⁴²aji nu unyong ni kuk mi, una mi uji ko; umbyar kuk mi, una mi umwa ko; ⁴³I ba ukyuk, u ku mi ko; i kar ijim mang, una mi utar ko; i ikyim ye isi igya amui, kam, ukyuk ikyi ye mi ko.' ⁴⁴Ayi teng sa go, 'Daadi, lung ye ni ini nder mu unyong, non ye umbyar, non uba ukyuk, non ijim, non ukyim non igya amui, kam i mbak mu ko?' ⁴⁵Kam i sa kpir kan bo go, 'Na anyi nyi, ini ushi yi ni uni zuk nu ukong na umba nem ni ni zeng zeng wo, u kong na i yi ko.' ⁴⁶Aneye sa nyi ka umbuk utsom nu umuiki kam ani mi kong atung ye sa ka umbuk uzi nu umuiki."

¹Ba sem go ni Iyesu ni luk kam agbiy neye wo, i kanj akyim itam nyi go, ²"U song go ukyu ifan ubar nu mang uyam si mi i ba, kam abo sa kwe Igbi ni Ingyar fa angyar abi ime, kam asa kam mi umbuk nu ukyi." ³Ni Adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ye ni kyar ituk uma nu udeng ni she Ikpam, ni a zer mi go Ikaifas wo, ⁴a kyar mui unu kam gying ukeng na tsem Iyesu atan mang. ⁵Aji abo mi luk cwigo, "Ni isem ukyu nu uji ye umwa yi ko, kam nu utser na alang aba kpo ukem na angyar ko." ⁶Ni Iyesu ni sem ikwe ni Ibathany igya ni Isimon na amber wo, ⁷i si umbuk ni ikang nu uji, akab ayi ba ye atur na anyi ni tser ugya ham mang, kwe far mi kyu ikyi. ⁸Na akyim itam nyi ni nder akin wo, a tso udab go, "Unu usak na anyii nu kyok go aji?" ⁹Aji kong kam ni ana kwe anyi nu gyaji anang utungtung kam kwe mbak angyar utsom ko." ¹⁰Iyesu, ni song unu wo, luk ye bo go, "Aji kong umi na igbila nu wo utsom? Aji i kong mi inya atung." ¹¹Uwi sem ye angyar utsom ibe agber, kam i yi sa sem ye ru ibe agber ko." ¹²Aji anyii ni i ni far anyong nem wo, ikong lo bang ni ata ana nyion mi. ¹³Na anyi imi kanj ru, aji ni ana kung ukoo atung nu aka anyi utasu anu, inya ni igbila ni kong nu sa si inya ni ana mi tang song ibe agber." ¹⁴Kam ayi ukem ni ikur ka-afan nyi, na bo ni zer mi go, Ijudas Iskariot, ka ime ne adeng ishe Ikpam ¹⁵bep cwigo, "U shon go u sa na mi aji na kwe mi na ru?" A myang ulab na abyar ikam ka ikur kwe na mi. ¹⁶Yar kyuk ubui yi, imi gying iyab ni ina kwe mi na bo. ¹⁷Na agbonu, ukyu nu ubar nu uji umbuk, akyim itam Iyesu ba ime nyi ba bep cwigo, "Isa kong sab umbuk aji ni ina kyar ji uji nu uyam?" ¹⁸I kanj bo cwigo, "U ka umatang ime ni ingyar ayi ka kanj mi go, 'Icica luk go, 'Ibe nem gang kiy. I sa kyar igya no ye akyim itam nem ni i ji uyam anyi.'" ¹⁹Akyim itam nyi kong ata ni ni kanj bo wo, kam a kong sab umbuk ni ana ji uji uyam yi. ²⁰Ubwi nu usurji wo, i kyu sem ni I ji uji ye akyim itam nyi ikur ka-afan ye. ²¹Ni bo si mi ji uji wo, i kanj bo go, "Ni anyi i mi kanj ru go, ingyar ayi ukem ru sa gyaji mi." ²²Imbok kuk bo jijak, ayi-yi mi beb mi, "Na anyi si iyi kym, Daadi?" ²³I kpir go, "Ingyar ni ni fa kyar ugbo ye mi umbuk ifan nu uji wo, si umba yi ni na gyaji mi. ²⁴Igbi ni Ingyar sa nyi ata ni a byek agbiy ikyi nyi. Kam ubyak si ini umba yi ni ni gyaji Igbi ni Ingyar wo! Sa sab fu izizi ni ana bi ni mba umba yi." ²⁵Ijudas, ni na gyaji mi wo beb go, "Si i yi, A Cicai?" I kanj mi cwigo, "Uwi ahong luk kiy." ²⁶Ni asi mi ji uji wo, Iyesu kwe uji nu umbuk, i na ukwi anyi, kam ko beb ka'a. I kwe na akyim itam nyi kam luk cwigo, "Uku, ji. Unu sa anyong nem." ²⁷I kwe iyongo kam deng Ikpam anyi, kam kwe na bo, kam luk cwigo, "Umwa jijak ru. ²⁸Aji unu sa aying nem nu unu amui ni far wur na kep awung na ikwi na angyar abi bo jijak. ²⁹Kam i kanj ru, isa mwa akyang ni ukyi nu yak ko, I sa ka mwa mi ashi ye ru uma ni ikyung udeng ni Ida nem." ³⁰Ani kyo kam ubung nu umbuk itida wo, a nyi tso ka ideng ni Olives. ³¹Kam Iyesu kanj bo cwigo, "Jijak ru sa kyir zuk mi ukyutang nuwo, aji a byek lo cwigo, 'I sa bur ingyar ni mi nder atan, kam atan yi sa kyir sak.' ³²Kam ina fui nyi kam wo, I sa tam ru ubar ka ikwe ni Igalilee." ³³Kam Ipita kanj mi go, "Angyar jijak na kyir zuk mu, i yi sa kyir zuk mu ko." ³⁴Iyesu kanj mi go, "Na anyi-nyi i mi kanj mu go, ukyutang nu wo, uwi sa bi mi ilung ita kam ikpyi ka-ata ilang." ³⁵Ipita kanj mi go, "Na sem keng go i sa kpu ye mu, i yi sa bi mu ko." Kam akyim itam na ye jijak luk ru ugbo yi. ³⁶Kam Iyesu ye bo ka umbuk ayi ni ami zer go Igethsemane kam kanj akyim itam nyi go, "Usem anu ni iyi ker ka agu ka kyip Ikpam." ³⁷I kwe Ipita ye agbi ni Izebedee afan, ye bo ka, kam i yar sen imbok ye udab atsom. ³⁸Kam i kanj bo go, "Imbok kuk mi anem kanj kam sem lok go na ukpu. U yir anu kam kpwi ye mi." ³⁹I kuk ker ka ubar dong kam far anung (akpo-anung) iseu ye Ikpam akyip. I go, "Daadi Ikpam, iyab ra si anyi izizi ni iyongo ni utsom nu a kpan tsang mi. Kam ni i sem ukyu ni i yi ni shon ko, ni isem ukyu nu uwi ni shon." ⁴⁰I ni ser ba wo iba kam akyim itam nyi ula ni asi ina, kam i kanj Ipita go, "Aji kong nu u sem uyir ami kyip Ikpam ye mi umbuk utemkpang ayi ko?" ⁴¹Umui ayi kyip Ikpam nu nwu umbuk umbaknder ko. Usiy na anyong ru atang mi shon ni kong inya ni i ni luk, kam umong anyong ru lang ye itsep." ⁴²I nyang nyi ni ilung ifan ka kyip Ikpam go, "Ada, na sem go agbiy nu sa kpan tsang ko, na sem keng mang go I mwa iyongo nu utsom yi wo, ni i sem akin umbuk i shon no." ⁴³I go ni iser ba yak wo, i ba kam bo si ina, ayi bo lab ye ula. ⁴⁴Kam I nyi zuk bo yak. I ka kyip Ikpam ni ka ilung ita nyi, ker mi iluk si ugbiy ayi-yi. ⁴⁵Kam Iyesu ba ime akyim itam nyi ba luk ye bo go, "Uker imi na ula, mi tem ikur ru? U nder, ibe yi gang kiy, a kwe Igbi ni Ingyar gyaji na angyar mi tam abi wo kiy. ⁴⁶U nyi uyir, ni nyi. Nder umba yi ni ni gyaji mi wo isi si anung mang." ⁴⁷Ni iker mi luk agbiy ime wo, Ijudas, ayi ukem ni ikur ka-afan ka ba ye ikwi na angyar ni ni ser ime ni adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ni ikwe. A ba ye anijang ye ate-ukyi. ⁴⁸Iyi ni na gyaji Iyesu wo kong kyok bo ikak go, "Ingyar ni una nder ina fip mi, si iyi. U fer kuk mi." ⁴⁹Ikpeng yi mang, i nyi ba ime ni Iyesu ba luk cwigo, "Acica, i mi kyip mul!" Kam i fip mi. ⁵⁰Iyesu kanj mi cwigo, "A kwok, kong inya ni ni kwe mu ba wo." Kam a ba fer kuk Iyesu nyi. ⁵¹Ingyar ayi ni sem ye Iyesu, nwu wur injang kwor jang utong ni igbi uma ni Udeng Ishe Ikpam. ⁵²Kam Iyesu kanj mi cwigo, "Kwe injang no fa kyu ibak nyi, aji angyar ni mi tsem ingyar ye injang sa kpu umbuk injang. ⁵³Utang go, ina zer ida nem, isa kym acinda ikwitung mang ba ko?" ⁵⁴Kam si inang ni ilang ni Ikpam na me, unu na bi ni kong?" ⁵⁵Ibe yi, Iyesu kanj ikwiy yi go, "U ba ye anjang ye ate-ukyi nu ufer kuk mi lok ingyar uzu? I mi sem igya ni Ikpam utem ye ru, mi kpm agbiy ibe agber, u kuk mi ko. ⁵⁶Unu sem akin na me ilang Ikpam na a byek lo ime ni angyar uko'o atung ni Ikpam." Kam akyim itam nyi jijak kyir nyi zuk mi. ⁵⁷Angyar yi ni fer kuk Iyesu wo kwe mi ka ime ni Ikaifas udeng ishe ni ikpam, umbuk na acica ye angyar ukong ni ikwe jijak ni kyar sem wo. ⁵⁸Ipita tur bo ineng ukeng ukpam ba ikap nu udeng ishe Ikpam. I nwu ka kyu sem ye angyar ni mi kpwi umbuk ni i nder ikwi na agbiy yi. ⁵⁹Anyi wo, udeng ishe Ikpam ye angyar ikpo nyi a nyi mi gying ukeng ni ana myang ison alo Iyesu ikyi, kam na kuk mi tsem. ⁶⁰A mbakti, akam inyatsi ko, bung bo kyar ye ason na amyang lo mi ikyi jijak. Isem tang nyi, angyar afan wur ba ubar ⁶¹ba luk cwigo, "I kwok nu go, iyi kwi ni ina beb kyu igya Ikpam utem nu, kam imbar ni ikyu ita mang isa mwe mi kwi. ⁶²Udeng ni ishe Ikpam ndep nyi uyir beb mi go, "Umbuk na agbiy jijak na ani luk ikyi no nu, usa bi song utsi anyi?" ⁶³Iyesu sem inya nyi umber. Udeng ishe Ikpam kanj mi go, "I mi na ilang ne ukuk ni Ikpam, kanj ro, usi Ingyar Ugbe, Igbi ni Ikpam?" ⁶⁴Iyesu go, "U luk kam agbiy jijak ye agbono kam. Kam i mi kanj mu, yar agbonu ka ubar usa nder Igbi ni Ingyar a

kyu sem ugbo utung ni itsep, kam sa kyu ba umbuk abung ni ikpam ugbak."⁶⁵Udeng ishe Ikpam kuk utar nyi anyong ndep-se kam go, "U wuk i luk nduk izi ni Ikpam kiy! Unu imi gying aji yiyak? U wuk ye agbo ru agbonu ni i ni luk nduk izi ni Ikpam. ⁶⁶"Utang go aji?" A bung kpir jijak go, "Ikwi ni ina akpu."⁶⁷Kam a kyu mi akyang ikabar, kam bur mi, lar mi ye ikpi, ⁶⁸kam go, "Tap, kan ro, uwi Ingyar Ugbe. Ayiro i bur mu ikpi?"⁶⁹Ibe nu, Ipita kyu sem ibam ikpo, kam igbi akab ayi ba kam mi luk cwigo, "Uwi teng mi kar ye Iyesu ni Igalilee." ⁷⁰I bi ubar na angyar anyi jijak go, "I song ugbiy yi nu umi luk nu wo ko."⁷¹Ni isi mi gying iyab ni i wur isama wo, igbi igya ayi na akab ni mi tam anyi nder mi kam kan angyar anyi go, "Ikok nu teng mi ye Iyesu ni Inazareth kar ituk." ⁷²Kam i bi yiyak ye uber-ber, "I song da ikok nu ko."⁷³Ifeb dong, angyar yi ni yir sem anyi wo ba kan Ipita go, "Na anyi uwi sem ye bo teng, ukyu nu umi luk agbiy no kyok akin." ⁷⁴I yar ta anyong nyi unu kam ber ukuk go, "I song da ikok nu ko," ikpeng yi mang ikpe (ikpi-lam) ta ilang. ⁷⁵Ipita tang song akonj ni Iyasu ni kan mi go, "Usa bi mi ilung ita kam ikpe ni ta ilang." Kam i nyi wur ka isu ka kiy seng imbok.

27

¹Ni ukpokyu ni fan wo, adeng ni ishe Ikpam jijak, ye angyar ukong ni ikwe mui unu bo lo go ana tsem Iyesu. ²A fer kuk mi kpab, ye ka ubar ni Ipilate ni si Igomna wo. ³Kam ni Ijudas, ni ni gyaji mi, ni nder go Iyesu sem na na atsem wo, i yang udab nyi, kwe anang yi, abyar ikam ka ikur, ka na adeng ni ishe Ikpam ye angyar ukong, ⁴kam go, "I kong da ugbiy ni i ni gyaji ingyar ni ni lang ye uda." Kam akan mi go, "Unu su ugbiy no go, ugbiy ro lang anyi." ⁵Kam i far zuk anang bo yi isu igya Ikpam utem anyi kam wur nyi inya nyi, kam ka ndur anyong nyi. ⁶Udeng ishe Ikpam kyor kwe anang yi iseu anyi kam luk go, "Ukuk kpir ni i na kwe anang nu ta kyar ye anang ni igya Ikpam ko, aji si anang nu ugya na aying. ⁷A kyu sem ituk, tang nder inya ni ana kong ye anang yi, kam a kwe anang yi gya umbuk ni ana mi nyionj angyar ukyuk anyi. ⁸Ni si akinwo, umbuk yi azer mi, "Itsu ni aying" ba yak usru na ayeno nu. ⁹Unu ba kpo gang ye ilang ni Ijeremiah ingyar ukoo atung ni Ikpam ni byek go, "Kam a kwe nyi abyar ikam ka ikur yi ni si anang aying ni angyar Israel ni kpir gyaji mi, ¹⁰ kam a kwe gya itsu ni ami nyionj angyar ukyuk, ata ni Idaadi ni kyok mi." ¹¹Na agbonu, Iyesu ka yir ubar ni igomna, kam igomna mi beb mi go, "Usi Udeng na Ajew?" Iyesu kpir kan mi go, "U luk kam." ¹²Kam na angyar ukong ye adeng ishe Ikpam ni mi luk nduk izi nyi wo, i luk ilang tsi ko. ¹³Kam Ipilate beb mi go, "U wuk agbiy ikwitung na a mi luk ikyi no wo ko?" ¹⁴I wuk umber mang, ifong ilang ko. Igomna nyi ibam. ¹⁵Na ba yak ibe nu wo, igomna mi nwu wur ingyar ayi igya amui ni ikwi angyar na kyak na mi. ¹⁶Ibe yi wo, a ye igang ni ingyar uzu ayi na a zer mi go Ibarabbas. ¹⁷Ni aba kyar ituk iseu wo, Ipilate kan bo go, "U mi gying go i ngu ayi igya amui na ru? Ibarabbas nonj Iyesu na a zer mi go Ingyar Ugbe wo?" ¹⁸Aji i song go su ufeb ikong bo kam abo sa kwe mi ba na mi ni ita igya amui wo. ¹⁹Ne a si mi luk ikpo ime wo, uwa nyi kyim ukyim ba kan mi go, "Sa kong inyatsi ye ikok yi ni ni gem inyatsi ko wo. Aji ajar na mi utsom ayeno ikyi nyi kenj kam." ²⁰Ni si akin wo, adeng ishe Ikpam ye angyar ukong ye ndap ikwi na angyar go na a beb ku Ibarabbas, kam na a tsem Iyesu. ²¹Igomna beb bo go, "Ukem na angyar afan neye, u shonj go i nwu wur ayi anyi na ru?" A go, "Ibarabbas." ²²Ipilate go, "Kam ikong inang ye Iyesu yi ne uni zer mi Ingyar Ugbe wo?" Jijak a kpir kan mi go, "Kam mi ukyi." ²³I go, "Ni inang wo, igem ru aji?" Kam abo sam ta ilang ser ihong go, "Kam mi ukyi." ²⁴Ni Ipilate nder go isa kong fo inyatsi ko wo, i mi kyir go utser ye alang ata si mi yar wo, i kwe amuy, muite agbo nyi ubar ni ikwi na angyar go, "Ugbiy nem lang ikyi ni aying ni ingyar nu ni lang ye ugemtsi wo. U nder ye agboru inya nu una kong." ²⁵Angyar yi jijak go, "Aying nyi sem ikyi ro ye agbi ro." ²⁶Ni si akin wo, i nwu wur Ibarabbas kam na asoja bur Iyesu kam kwe mi na ka, na aka kam ukyi. ²⁷Kam asoja ni igomna yir kwe Iyesu anyi ka umbuk na ani asem anyi wo, kam bung kyar asoja na aye jijak. ²⁸A nwu nyi mi atar anyong jijak kam far mi utar utem anyong. ²⁹Kam a kong izur na atap ni itasu kep mi ikyi, kam na mi iwu'u nu udeng ugbo utung. A kyu far akpeneng iseu mi kyip mi ukyip na akyo go, "Imi ndep uwi, udeng ne Ajew!" ³⁰A kyu mi akyang, fem ku iwu'u nu udeng yi ime nyi kwe bur mi ikyi. ³¹Ni abo ni sa mi kam ta mi iswi wo, anwu nyi ugar yi kam far mi atar nyi kam ta mi ugbo ubar ye ka na a ka kam mi ukyi. ³²Na bo ni wur ba isu wo a ba kam ikok ayi ni ni ser ikwe Isyrene izi nyi go Isimon, a ndap mi ni i ka ye bo kam ni i kwung mbak Iyesu ukyi nu umuitsang nyi. ³³A ba umbuk ayi na ani azer go, Igolgotha, ineng nyi go, "Umbuk nu ikep ikyi na angyar." ³⁴A na mi atok anyui ni mwa. Kam ini kyar nder wo, i mwa ko. ³⁵Ni ani kam mi ukyi yi kam wo, bo tab ali kam kuk utar ka'a akyu. ³⁶Kam kyu sem mi kpwi mi. ³⁷Ikyi nyi ugbak, a byek lo go, "I neye si Iyesu udeng na Ajew." ³⁸A kam angyar uzu afan kyar ye mi, ayi utso nu ugbo utung nyi, umba nu uwo utso nu ukye nyi. ³⁹Angyar ni mi kpanj tsang anyi wo mi luk mi andar kam tsuk ikyi bo, ⁴⁰mi luk go, "Uwi ni go u sa bebanduk igya Ikpam utem ro nu kam mwe mi imbar ni ikyu ita, gbe anyong no awo! Una si igbi ni Ikpam, kyu ba ukyi nu umui tsang nu wo." ⁴¹Ru ugbo ayi yi mang udeng ishe Ikpam ye acica, ye angyar ukong mi luk mi andar go, ⁴²"I gbe angyartsi kam i gbe fo anyong nyi ko. I si Udeng utem ni Israel. I kyu ba umbuk ukyi umui tsang yi kam ni eyi kpir ye mi." ⁴³I lo udab nyi anyong Ikpam. Ikpam ser i nwu mi wur agbonu ina shonj, aji imi go, "I yi si Igbi ni Ikpam." ⁴⁴Kam angyar uzu ni ani kam ituk ye mi wo luk mi andar ru ugbo yi ye mi. ⁴⁵Ibe go ni ker ka utepkpang a kyong-yi wo, ifeb kep tsek umbuk jijak ka yak utepkpang akyong -nyi. ⁴⁶I go ni iyak atemkpang akyong-nyi wo Iyesu ki wur ilang gbong go, "Eli, Eli, lama sabachthani?" Ineng nyi go, "Daadi Ikpam, Daadi Ikpam, aji kong usam utang kuk mi?" ⁴⁷Angyartsi ni ni sem anung anyi, ni wuk akin wo, abo go, "I si izer Elijah." ⁴⁸Ikpeng yi mang, ingyar ayi lem imwa ka kwe ususo fa kyu umbuk atok ayak, kwe ndok tso na mi umbuk nu ukyi ni imwa. ⁴⁹Ikwi ni unu go, "mbab mi ni i nder go Elijah sa ba gbe mi nonj." ⁵⁰Kam Iyesu ki wur ilang gbong yiyak kam tem wur ikuk ni ikwi nyi. ⁵¹Nder, utar utem ni i tsek umbuk atsi ni igya Ikpam utem se ka afan yar ugbak ba yak iseu. Itsu tsuk, a kuk utem yar beb. ⁵²Anyong ikwi mang fong ta ayi bu, kam akam na angyar Ikpam atsi ni ni kpu kam wo fui. ⁵³Angyar wur anyionj ni Iyesu ni tam ubar fui anyionj kam wo, nwu ka ikwe, angyar ikwi mang nder bo. ⁵⁴Ni ikyi na asoja ye angyar nyi ni mi sem kpwi Iyesu, nder ata ni itsu ni bebsak ye agbiy ni ni kong wo, asi ba kuk bo, a go,

"Anyi anyi unu si Igbi ni Ikpam." ⁵⁵Akab ikwi mang ni ni tur Iyesu yar Igalilee, na ami nder mi ayi ilam, yir sem ukpam mi nder agbiyi ni mi kong wo. ⁵⁶Ukem bo si Imeri Imagdalone, Imeri iya Ijem ye Ijosef ye ni agbi Izebedee. ⁵⁷Ikpeng nu usurji, ingyar itso ayi ser ikwe ni Arimathea, a zer mi go Ijosef, iyi teng si ikyim itam ni Iyesu. ⁵⁸I ka ime ni Ipilate ka beb anyong ni Iyesu. Ipilate na ilang ukuk go a kwe na mi. ⁵⁹Ijosef kwe anyong yi kpap umbuk nu utar ute, ⁶⁰kwe ka jion umbuk na anyion nyi ashi ni iyi ni kong ye agbo nyi. Kam i ndok ikyung utem mang ba tsek usukpi na anyion yi kam nyi i nya nyi. ⁶¹Imeri Imagdalone ye Imeri ni uwo sa anyi mi yir sem mi nder sab anyion yi. ⁶²Wur ukpokyu nyi, ni ni si ukyu na ami bung afam lo bang utsi utem wo, adeng ishe ye angyar mi tur ukuk akak akak, kyar sem ye Ipilate. ⁶³A go, "A sa'a, i tang song go ibe ni ingyar ubang nu wo ni ker awum, i go, "Imbar ni kyu ita nyi i sa fui nyi anyion yiyak." ⁶⁴Ni si akin wo, na ilang nu ukuk nu u nder cwigo, angyar sem kpi anyion yi umbuk ni ikyu ita yi. A sang ko wo, akyim itam nyi sa ba zu mi nyi kam bo sa kan angyar go, 'I fui wur ukpu kam.' Kam ubang ni ikwi sa bab futi ine ubar wo. ⁶⁵Ipilate kan bo go, "Kyor angyar ni mi kpwi umbuk. Kam ka nder go a kpwi umbuk yi sab sab." ⁶⁶Sem akin wo, aka kpap sab unu anyion yi kam lo angyar kpwi sab umbuk yi.

28 ¹Na agbonu, usurji nu ukyu utsi utem, nu ukpokyu si fan ka ukyu ni uwo nu ubar ne ukem wo, Imeri Imagdalone ye Imeri nu uwo ba ni a ba nder anyion yi. ²A go na nder, itsu tsuk abi-bi mang, aji icinda ni Ikpam kyu ba ndok nyi ikyung usukpi na anyion yi kam kyu sem anyi. ³Anyong nyi sem lok atar ni Ikpam ni sak, atar nyi te sem lok abab. ⁴Angyar ni a lo kpwi anyion wo asi kuk bo, anyong nyi nyak bo, a far na iseun anyi lok akam. ⁵Icinda yi zer akab bo yi kam kan bo go, "U sa kyir asi ko, i song go umi gying Iyesu, ni ani kam ukyi wo. ⁶I lang anu, i fui nyi kiy, ata ni i ni kan ru. Uba nder umbuk na ani jion mi anyi. ⁷U ka imwa ka kan akyim itam nyi go, 'I fui nyi anyion kiy. Nder i tam ubar ru ka Igalilee kiy. Anyi usa nder mi.' Nder i kan ru kiy." ⁸Akab ye nyi anyion anyi ye asi kam ye udab ate teng, ye imwa ni a ka kan akyim itam nyi. ⁹A go na nder Iyesu kam bo ukengtang kam luk cwigo, "I mi kyip ru." Akab ye ba kpap kuk mi akiy nyi kam wop mi. ¹⁰Iyesu kan bo go, "Usa kyir asi ko. U ka kan amba nem na bo nyi ka Igalilee. Sa anyi ni bo na ka nder mi." ¹¹Ni akab bo yi ni nyi, i kan mu, angyar yi ni ni kpwi anyion yi nyi ka ikwe tang ka kan udeng ishe agbiyi ni ni kong jijak. ¹²Adeng ishe ka kam ye angyar ukong ta akey kam jijak ye bo, kam a kwe anang utem mang na asoja yi. ¹³Kam kan bo cwigo, "U kan angyar cwigo, ukyutang ukem akyim itam Iyesu ba zu kwe ikam ni Iyesu ni eyi si mi na ula." ¹⁴Uko'o nu na yak ime ni igomna, eyi sa kan mi ni i kwe nyi utsom yi anyong ru." ¹⁵Kam asoja yi ku anang yi kam kong ata ni ani kan bo wo. Uko'o nu kar fer ukem na Ajew ba yak agbonu. ¹⁶Akyim itam ikur ka-ayi ne nyang nyi ka Igalilee ka ideng ni Iyesu ni kan kyok bo wo. ¹⁷Na ani fa ayi nder mi wo, a kyu wop mi, kam ukem bo anyi atsi ibam. ¹⁸Iyesu ba luk ye bo cwigo, "Ukuk jijak Ikpamgbak, ye utasu anu, akwe na mi kam. ¹⁹U ka gying akyim itam akwe jijak. Una bo amuy Ikpam izi ni Idaadi Ikpam, ye Igbi, ye Ushop ni Te Parpar. ²⁰Kpim bo na akong agbiyi jijak ni ni kan ru ye ilang nu ukuk. Kam nder, I sa sem ye ru ibe agber ka yak ikwi nu utasu."